

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3
Telefon: 23—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

A test és a lélek egészsége

Egészségügyi nap lesz holnap, elmélyedésre készítő figyelemzítő nap, amelynek központjában, a beteg emberiség általános meggyógyulásának nagy gondolata lebeg. A világháború rettenetes veradója és az azt követő megpróbáltatásokkal teli évek, egyenesen rákényszerítették az egész világot, hogy a rendkívüli embervesztés pótlásával és a nagy néptömeg leromlott egészségének problémájával mind fokozottabb mértékben foglalkozzanak. Valóban itt van az ideje, hogy ezt a kérdést minden országban napirendre tűzzék, mert az élénk táruolt világkép egyaránt megdöbbentő és végzetesen elszomorító. Mert napjainkban ugyiszlán állandó élet-társként szegődött az emberiséghez a fájdalom és a betegség. Nemcsak a kórházak lakóira gondolunk és azokra, akik az ágyat nyomják. Nemcsak azokat a szenvedőket vesszük számba, a kiknek szemében mindennapos a könny, szájukban a jankiáltás, s mellükben szüntelen a fojtogató rémület, nemcsak azokra gondolunk, akik keserves testi megtépázottságukban a betegágyban, a kórházban, a halál partjaira sodródtak.

Az egészségügynek szentelt nap előestéjén, azokra is gondolunk, akiket az orvosok még nem nyilvánítottak betegnek és mégis minden egyebet, csak nem épek, nem egészségesek. Beteg az egész világ és betegek az emberek. A régi latin közmondás azt tanítja, hogy ép testben ép lélek. Paradox napjaink azonban arra kényszerítettek, hogy megfordítva is alkalmazzuk a tételt, hogy megállapítsuk, — ép lélek biztosítéka csak annak, hogy testünk is ép legyen. Már pedig a mi lelkünk nem egészséges. Olyan gondolatok lettek benne urrá, amelyek a köznek, mint édes önmagunknak betegséghez, sőt cselekedeteink legnagyobb része is igen alkalmas arra, hogy még nagyobb betegségek martalékává tegye ezt a már ugyanis nagyon beteg világot.

De hát miféle ártalom ez tulajdonképpen, a mi lelkünkben pusztít? A legkülönbözőbb ron-tások mikrobái. Állandó nyugalatlanság emészt bennünket, érzésvilágunk elvesztette támaszpontját, bizonytalanok vagyunk a jövővel szemben, bizonytalanok és ellenségesek embertársainkkal szemben. A szívünk is állandó fegyverkezés állapotában van a rettenetes nyugtalanító idők belső visszhangjaként. Ezért vagyunk leg-többen dolgaink után járva hivatalos orvosi le-tel nélkül is betegek. Azonban nehogy bárki is azt gondolja, hogy az, amit az imént elmond-tunk, holmi vezércikk, szóvirág, verbális fantá-zia. Nem, ezek a rettenetes gondok, évtizedek sorsterhes megpróbáltatásai, ez a teljes bizony-talanság a hónapok szemből, nem maradtak nyomtalanul az emberiség végtelen tömegeinek lelkében. És ez most már tudós orvosok megállapítá-sa, hogy rettenetesen elszaporodtak az ideg-bajok. Elszaporodtak olyan nagy mértékben, hogy az embereknek több, mint a fele nem te-kinthető egészséges idegzetűnek.

Lassú és alattomos bajjal állunk szemben. Igazi hatása talán majd csak a következő nem-zedékekben érezhető. Egy azonban bizonyos: hogy a lélek egészségét ép úgy vissza kell állí-tani csakhamar, mint ahogyan azt a népi egész-ségügyi törekvései a testtel szemben célozzák. Romániában is épp most kezdődik az új egész-ségügyi offenzíva. Ennek az egészségügyi had-műveletnek támogatása céljából országos jelle-gű népszámlálás lesz, még pedig olyan módon, hogy minden család részére külön nyilvántartási lap készítenőd. Kimerítő és gondos lesz ez a lap nyomozó munka. Minden családfőnek hatvanhét kérdésre kell majd megfelelni. Ez a nyomtat-vány tartalmazza majd a családtagok részletes felsorolását, a nemre, korra, fajra, vallásra vonatkozó kérdéseken kívül a vérvizsgálati, röntgen és egyéb feltételek eredményeit, az ol-

Öfelsége résztvesz az első román vasútvonal megépítésének hetvenedik évfordulóján rendezett ünnepségen

Bucurestiből jelentik: Az első vasútvonal megépítése és forgalomba helyezésének hetvenedik évfordulóját június 10. 11. és 12-én nagy-arányú ünnepségek keretében ülik meg és eze-ken az ünnepségeken

Öfelsége, II. Carol király személyesen is megjelenik.

Szerda délelőtt Titeanu Eugen propagandaügyi államtitkár megtekintette az államvasutak giu-lestii stadionját, ahol az ünnepségeket megtart-ják, valamint a CFR kultúrpalotáját is. Az ál-lamtitkárt Macovei Ion mérnök, államvasúti igazgató, Vogthberg, a munkaügyi minisztérium vezérigazgatója, Măscu mérnök, aki az ünnepsé-geket rendezi és még számosan fogadták. Ma-covei igazgató közölte az államtitkárval az ün-nepségek programját. Ezután megtekintették a stadion helyiségeit, elsősorban a fogadótermet, ahol a falakon

az 1869. évből származó első kezdetleges mozdony

képe látható, de látható ott a legmodernebb aerodinamikus mozdony képe is. A különböző kiállítási termekben láthatók a vasút fejlődésé-nek dokumentumai, az egyes mozdonytípusok, a

tehervagonok különféle változatai és a személy-kocsik belső építésének változatai is. Ott látható az a mozdony, amelyen

I. Carol király utazott először román földön,

Giurgiu és Bucuresti között. Az egykori gyors-vonat Racova nevű mozdonya is itt pihen, vala-mint a többi, forgalomból kikerült mozdonytí-pusok is. I. Carol király udvari vonata, valamint az az udvari szerelvény, amellyel 1918-ban I. Ferdinand király és Maria királyné megérkeztek Mogosaiara a győzelem után. Az államtitkár és kísérete ezután a kultúrpalotát tekintették meg, ahol Vogthberg igazgató nyújtott felvilá-gosításokat. A palotának gyönyörű előcsarnoka díórával van burkolva. Innen az 1500 személy befogadására alkalmas nagyterembe mentek át. Az alagsorban hatalmas vízmedence és különbö-ző gimnasztikai szerek és hidroterápiái gyógy-eszközök vannak felszerelve. A palotát patkó alakban rózsapark veszi körül. Az ünnepségeken az Ujjászületés Arcvonal 4000 CFR-tisztviselő-je és 3700 CFR-strajer vonul el Öfelsége és az államvasutak vezetősége előtt. Óriási tribün ké-szül 35 ezer személy részére. A CFR igazgatósá-ga meghívta az ünnepségekre az európai álla-mok valamennyi vasútigazgatóságát.

Berlin cáfolja mintha az olasz hadsereget német parancsnokság alá helyezték volna

Németország barátságos érzülettel viseltetik Jugoszlávia iránt. A szovjetkormány elfogadta a francia és angol javaslatokat

A Daily Mail diplomáciai levelezőjének ér-telülése szerint Surich párisi szovjetnagykövet, szerda délelben megjelent Bonnet külügyminisz-ternél és bejelentette, hogy a Szovjetunió taná-csa magáéva tette az angol javaslatokat. Anglia, Franciaország és a Szovjetunió háború esetén való együttműködése esetére. A három nagy-hatalom megállapodása a következő alapelvek szerint jött létre:

1. Akár Franciaországot, akár Angliát, vagy a Szovjetuniót támadás érné, úgy a másik

két fél nyomban a megtámadott segítségére siet.

2. Ha Lengyelországot, vagy Romániát tá-madás érné, úgy a szerződő felek azonnal fegy-veres segítségben részesítik a megtámadott két államot.

3. Amennyiben a balkáni államok valamelyi-két támadás érné, úgy a három szerződő fél kö-zösen állapítja meg, vajjon fennforog-e a segély-nyújtás kötelezettsége.

Bonnet külügyminiszter legutóbbi diplomá-

tásos kezeléseket, gyógyszerelőírásokat, a csa-ládtagok táplálkozására vonatkozó adatokat, vala-mint a lakás tisztasági viszonyait is. Valóban mindenre kiterjed ennek az eléggé nem dicsérhe-tő üdvös nyomozó munkának a figyelme, sőt van egy kérdező rovata is a nagy közönséghez, amelynek ez a címe: javaslatok és ajánlatok a jelenlegi helyzet megkönyvitésére.

Nos, azt hisszük, erre a kérdésre bizony egyesek nagyon nehezen adhatják meg a vá-laszt. Mert a végleges megoldást csakis egy gazdasági szociális és politikai közös világfelis-merés hozhatja meg. Egy világlekiismereti fel-ébredés, amely a nepek kiengesztelődésével elő-

szőr visszateremti ismét a nyugalmat, a lelkek egészségét, másodsor pedig az általános fegy-verkezés gondolatának feladásával lehetővé te-zi mindenütt a világot, hogy felvonuljanak azok az anyagi erők és tőkék, amelyek ennek az óriási programnak a végrehajtásához szüksege-sek. Csak így lehet majd igazában a csecsemő-és anyakérdést megoldani, az orvosok légiót megszervezni és felvenni a végérvényes diadal-mas harcot mindenemű betegségek ellen, ha majd ismét törtetlen szociális és anyagi erők állanak rendelkezésre, hogy orvosolni tudjuk egy negyed évszázad bűneit az élet és egészség szent-sége ellen,

(Flaneur.)

cial tárgyalásai — kiszivárgott hírek szerint — az angol-francia-szovjet egyezményre vonatkoznak. Beavatott helyen hangoztatják, hogy sem London, sem Páris nem kapott hírt annak a kö-

zös jegyzéknek a sorsáról, amit legutóbb az illetékes nagykövetek a Kremlben átnyújtottak. Bizonyosra veszik azonban, hogy a Szovjettel való megállapodás végleges és teljes.

A tengelyhatalmak nem terveznek balkáni protektorátust

Berlinből jelentik: Illetékes helyen értelmességnek nyilvánítják azokat a külföldön elterjedt híreket, mintha az olasz hadsereget június elsejével német főparancsnokság alá helyeznék. Erélyesen cáfolják azokat a híreszteléseket is, mintha Németország és Olaszország olyan megállapodást kötöttek volna, amely Jugoszlávia ellen irányul. Nyilvánvaló, mondják illetékes helyen, hogy ezt az utóbbi hírt azért terjesztik, mert meg akarják zavarni a német-jugoszláv jóviszonyt.

A német sajtó hevesen tiltakozik az angol és francia sajtónak azon híradása ellen, amely szerint a tengelyhatalmak csak azért siettetik a közös hadvezetést, mert arra készülnek, hogy június hónapban megszállják Jugoszláviát és ott előkészítik a tengelyhatalmak protektorátu-

sát. A Völkische Beobachter megállapítja, hogy ezzel a megeszerül híradással még csak foglalkozni sem lenne érdemes, ha az európai légkör nem lenne olyan feszült, hogy még az ilyen híresztelések is befolyásolhatják a helyzet alakulását. A „bekerítők — írja a lap — miután mindent elkövettek, hogy a tengelyállamokat elszakítsák egymástól és miután terveik nem sikerült, most minden igyekezetükkel megpróbálják elszegényesíteni a tengelypolitikát a világ közvéleménye előtt. Pál jugoszláv régensherceg látogatását most arra használják fel, hogy súlyos vádakkal illessék a tengelyhatalmakat. Belgrád azonban nem hisz az ilyen híradásokban és a tengelyállamok barátai visszautasítják ezeket a tendenciózus híradásokat — fejezi be cikkét a Völkische Beobachter.

Pál jugoszláv régens elutazott Berlinbe

Belgrádból jelentik: Pál régensherceg és Olga hercegnő tegnap este utaztak el brodi kastélyukból Markovics Cincár külügyminiszter társaságában Berlinbe.

A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz hosszú cikkben foglalkozik Pál jugoszláv régensherceg németországi látogatásával és ezzel kapcsolatban a következőket írja:

A régensherceg németországi látogatásának ténye egymagában is bizonyíték arra, hogy a jugoszláv politika megtartotta önállóságát abban a káoszban, amit az angol bekerítő politika előidézett az európai kisállamok között. Németország tisztelben tartja Jugoszlávia államiségét és önállóságát és olyan baráti alapon nyugvó gazdasági kapcsolatot óhajt fenntartani, amely földrajzilag és gazdaságpolitikailag egyaránt indokolt és megfelel annak a szerepnek, amit Jugoszlávia be kell, hogy töltsön Délkelet-Európa békejének biztonságá szempontjából. Jugoszláviának ugyanolyan szüksége van erre a baráti kapcsolatra, mint amilyen szüksége van Németországnak erre a saját életterén belül.

NÉMET LAP ÉRDEKES CIKKE A NÉMET-JUGOSZLÁV VISZONYRÓL

Az Europäische Revü című német politikai folyóirat legújabb száma Pál jugoszláv régensherceg és Cincár Markovics külügyminiszter németországi látogatásával kapcsolatban ezeket írja:

— A két államot, Németországot és Jugoszláviát, már közvetlenül a háborút követő időktől kezdve barátságos kapcsolat fűzi egymáshoz és természetesen, hogy amióta a német birodalom közvetlen szomszédja lett Jugoszláviának, még szorosabbá vált az érintkezés a két állam között. Jugoszlávia termékefeleslegének nagyrészt Németország veszi át. Ez a gazdasági kapcsolat egészséges alapot nyújt a két ország közötti másirányú együttműködésre is. Ehhez hozzájárul, hogy a két ország között más téren nincsenek ellentétek.

Jugoszlávia teljesen megbízik azokban a biztosítékokban, amelyeket mértéktadó német részről kapott.

E biztosítékok értelmében Németország tovább folytatja baráti politikáját a jugoszláv érdekek teljes tiszteletben tartása mellett.

Az Avara-ügynökség a következőket jelent: Szubasics, a horvát parasztpárt ismert népszónoka, a delciei pártnapon a következő beszédet mondotta:

— A horvát-kérdés megoldása a legjobb úton halad előre. A horvátok szeretik azt a földet, ahol születtek és jól érzik magukat mai hazájukban. A mai súlyos időkben minden horvát

kész arra, hogy a szerb néppel együtt viselje el az országra váró esetleges kálváriákat. A horvát és szerb nép kész arra, hogy testvériesen intezze el a felmerült nézeteltéréseket.

DÁN-NÉMET MEGNEMTAMADÁSI EGYEZMÉNY

Szerda délben egy óraker von Ribbentrop német külügyminiszter és Zahle, Dánia berlini meghatalmazott minisztere a Wilhelmstrassen aláírták a két ország közötti megneptamadási egyezményt, kötelezve országukat arra, hogy egymás iránt nem használják erőszakot semilyen ok miatt. Az egyezményt a dán törvényhozas még a mai napon ratifikálja.

A lengyel kormány a danzigi hatóságokra hárítja a felelősséget a kálthofi incidensért

Angol külpolitikai megfigyelő érkezett Varsóba

Danzigból jelentik: A lengyel követ átnyújtotta kormánya válaszát arra a jegyzékre, amit a szenátus a kálthofi incidens ügyében eljuttatott Varsóba. A válasz rámutat arra, hogy a lengyel hatósági közegek joggal viseltek feyvert, mert az utóbbi időben életük állandóan fenyegetve volt. A támadás alkalmával tehát a lengyel vámörök jogosan használták feyverüket és ezért a lengyel kormány nem járulhat hozzá egy olyan főtisztviselő elmozdításához, aki tulajdonképpen a lengyel állam tekintélyét védelmezte.

Varsóból jelentik: (Rador) A danzigi lengyel főbiztos a kálthofi incidenssel kapcsolatban jegyzéket intézett a szabad város szenátusához. A jegyzékben megállapítja, hogy

1. A danzigi hatóságokat terheli minden felelősség a kálthofi incidensekért.

2. A lengyel kormány elismeri a három lengyel tisztviselő ellen emelt vádak alapját, de leszögezi, hogy a lengyel kormány dönthet egyedül afelett, hogy bizonyos lengyel tisztviselőket visszahívjon, vagy sem.

3. Ha Danzig város szenátusa tényleg meg akarja szüntetni a nézeteltéréseket, úgy a danzigi lengyel főbiztos hajlandó arra, hogy tárgyalásokat folytasson a foganatosítandó intézkedések ügyében.

LÁBFAJDALMAI egyszerűen mindenkorra meggyógyulnak

AVAGY SEMMIT SEM FIZET Ez egyszerű mint az: 1×1



Ime a század legnagyobb felfedezése a láb-fájdalmak gyors és biztos enyhítésére. Az orvosok egyesítették a világ leghíresebb gyógyforrásainak gyógyóit „Saltrates Rodell” elnevezés alatt. Nem kell többé kinlódjon nyiláló tukszemeivel és fájó lábaival. Oldjon fel egy maréknyi Saltrates Rodell-t melegvízben, míg a víz tejszerűvé válik. Amint beaztatja lábaiba ebbe a tömény-oxigénes gyógyfürdőbe, meggyuladt bokái és fájó lábai enyhülést kapnak. A megkönnyebbülés azonnal beáll. A gyulladá-sok eltűnnek. Nem kell többé kinlódjon meggyulladt, kivörösödött, megpedezett lábaival. A lábujjak közötti kellemetlen szagu beteg bőr ismét egészséges lesz. Ha vágyik a mielőbbi megkönnyebbülésre kérjen még ma a legközelebbi drogériában, vagy gyógyszerárban Saltrates Rodell-t, ha nem lesz tökéletesen megelégedve, visszakapja pénzét, azonnal és minden vita nélkül.

Próba csomag 70.— Lej. Takarékoskúsi csomag 25.— és 50.— Lej. Nagy csomag családi használatra 80.— Lej.

Ma június 1-én nyílik meg a

COLOSEUM

kerthelyisége világvárosi műsorral

Meghosszabbították az állampolgárság nélküli egyének jelentkezési határidejét

Május közepén kezdték meg azoknak az egyéneknek az összeírását, akik annak idején az állampolgársági jegyzékekből kimaradtak. A jelentkezés csak lassan haladt előre, mert az érdekelteknek sok iratot kell beszerezni, ami időt és költséget vesz igénybe. Timisoarán közel tízezer ember van, akinek nincsen állampolgársága, noha 1918-ban már a mai Románia területén volt állandó lakása. Tegnapig mindössze kétezeröt száz személy jelentkezett. A május 31-re kitűzött határidőt a királyi helytartóság a belügyminiszterium hozzájárulása alapján augusztus 1-ig hosszabbította meg. Az állampolgársági jegyzékből kimaradt egyéneknek tehát még két hónap áll rendelkezésre a jelentkezéshez szükséges iratok bemutatására.



A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

Gogolak Lajos külpolitikai tanulmánya:

Mi a jelentősége Törökország csatlakozásának a nyugati hatalmakhoz

A nyugati nemzetek publicistái mintha ma is éreznék, mennyire fordult a világpolitika, mikor aggódó és hangulatos érzelmekkel írják le a nagy jelenetet, ahogy Chamberlain az alsóházban bejelentette az angol-török megegyezést. A különben olyan nyugodt miniszterelnök hangján is érezhető volt bizonyos izgalom s egyenes vállalai szinte meggörnyedtek a történeti jelentőség sulya alatt.

LYOYD GEORGE TÉVEDÉSEI

S talán igazuk is van a nyugati publicistáknak, mikor Lloyd George romantikus egyéniségét választották beszámolóik középpontjául: mert ennek az öreg s nyughatatlan politikusnak kell leginkább éreznie a husz év alatt történt változások sulyát, jelentőségét és démoni erejét. Akkor Anglia ott állott a győztes háború végén s Lloyd George a maga különleges tájékozatlanságában ott állott azok között, akik újja akarták rendezni Európát. Bár el kell ismerni, hogy Lloyd Georget igazán nem vezette bosszu, mint például Clémenceaut. Csak bizonyos tájékozatlanság s lendületes tapogatózás jellemzte lépéseit, ahogy minden különleges előítélet nélkül végigkutatatta az európai térképet s új határokat rajzolt.

Mennyit kellett Európának változnia, hogy Törökország azonos elvek, érdekek és szempontok alapján Európa beteg emberéből Anglia egyenrangú szerződőtársa s Anglia biztonságának egyik biztosítéka legyen.

Lloyd George ma már nyilván megérti ezeket a változásokat s méltányolja fontosságukat. Csak éppen nem vonatkozhat rá az a tétel, a mit úgy fejeznek ki tapintatosan, hogy a politika az előrelátás művészete... Lloyd George igen eredményes és sikeres politikus volt. Egy nagy angol reformkorszak hőse ő, aki azonban mielőtt a szárazföldre lépett, a szokatlan talajon elvesztette biztonságérzetét. Nagyon meleg és emberies elvei voltak s nem volt benne semmi Wilson konok puritán dogmatizmusából, csak-hogy éppen a külpolitikának nem volt olyan mestere, hogy méltóképpen megállja a helyét az angol külpolitikuskok magas igényű galériájában. Kétségtelenül hatottak rá a legnagyobb liberálisnak, Gladstone-nek elvei s a nagy pártvezértől a balkáni kérdésekben osztrák- és törökellenes magatartást kapott örökölt. Holott Angliának épp úgy érdeke volt Törökország mindenáron való fenntartása, mint érdeke volt Metternich óta Ausztriának is. Angliát éppen úgy érdekelte — ha nem még jobban, a Földközi tenger miatt — a tengerszorosok biztonsága, mint az orosz fenyegetések ellen védekező Közép-Európát. De a világháború végén Oroszország mint-ha többé nem számított volna; Lloyd George úgy okoskodott tehát, hogy nincs szükség többé Törökország egysúlyozó szerepére. Helyette maga Anglia akarta átvenni a tengerszorosok ellenőrzését s Lloyd George a maga tájékozatlan romantizmusában hallgatott a nem kevésbé romantikus krétai görög, Venizelos tanácsaira, ki vissza akarta állítani a bizánci császárságot.

Igy akarta Lloyd George Törökországot Anglia, Görögország, Amerika és Olaszország között felosztani, nem számítván rá, hogy az elaggott, dekadens, morbid birodalom védekezhet is e tervek ellen.

Az angol és török politika közeledését csak a legujabb világpolitikai jelentőségek tették teljessé. Amikor az európai tengelypolitika átértékelte minden eddigi helyzetet, máris adva voltak azok a vonalak, melyeken az angol s a török politika találkozhatott. A berlin-romai tengely így nemcsak Észak- és Délkelet-Európát zárja le a maga erővonalával a nyugati hatások elől, hanem ugyanígy tesz a Földközi tengeren is. A berlin-romai tengely Afrika partjait meghosszabbított irányba metszi Anglia legfontosabb nyugat-keleti útját; természetesen tehát, hogy Anglia mindenképpen rögzíteni akarja ezeket a nyugat-keleti lehetőségeket továbbra is: ez a birodalom biztonságának a legfontosabb érdeke. Ugyanezeker viszont Törökország aggodná nézte Olaszország földközi tengeri programját, amint ez annyi gondot okozott Angliának is. Törökország partjait olasz birtokok, olasz szigetek szegélyezik, ahonnan könnyen el lehet érni a török partokat s különben sem maradt érzélmileg nyom nélkül, miként hódították meg az olaszok 1911-ben Tripoliszt.

Ez az ellenszenv Olaszország földközi tengeri terjeszkedése ellen okozta azt, hogy később a kezdetben revizionista törökök lettek a balkáni statusquo legmerevebb őrői s tudván, milyen fontos érdekei vannak Bulgáriában Törökországnak, éberem vagyanak arra, valahogy ki ne juthasson Bulgária is az Égei tengerhez Szalonikinél, mert Szaloniki akkor rögtön olasz bázissá is válhatik. A balkáni olasz erővonal nyilatkozott meg az olaszok albán annexiójában is s ez fokozott figyelemre készíteti Törökországot, mely így világos számítással vállalta érdekei szerint az angol politikával való közösséget.

Anglia szempontjából azért is nagyon fontos a mostani török állásfoglalás, mert ez lényegesen növeli a Szuézi csatorna és a Közél-Kelet biztonságát; de lényegesen fontos azért is, mert a török magatartás nem lehet hatás nélkül a Közél-Kelet forrongó állapotaira sem. Ha a tengerállamok egyfelől erőlyesen belenyúlnak a

Közél-Kelet befolyásolásába, másfelől viszont a biztonságért aggodni kezdő Egyiptom és Törökország állásportja — amely különben kifejezi az Indiai óceánig terjedő mohamedán államszoport nézeteit s az európai hatalmak felé — lényegesen másképpen alakítja a helyzetet.

Hozzájárul ehhez az is, hogy Törökország — nem minden eszmei érdeklődés nélkül — igen szíves viszonyt tart fenn már Kemál uralmának elejétől fogva a Szovjettel és ha akkor a Szovjettel az angolelles magatartásban találkozott, most közös az orosz és török politikának Angliával való viszonya. Ezt az új helyzetet különösképpen érdekessé teszi az is, hogy a Szovjet felől a tengerszorosok kérdésében Törökország teljesen biztosnak érzi magát, a régi Konstantinápoly felé vágyó orosz törekvések teljesen megszűntek.

A TÖRÖK DIKTATURA TERMÉSZETE.

Az Oroszország iránti mai török állásfoglalásból talán kiérezhető a török politikának s a török belső berendezkedéseknek egy olyan vonása is, melyet Közép-Európában kevésbé szoktak emlegetni. A félreértés nyilván abból a hitből fakadt, hogy minden nemzeti diktatúra azonos törvényű és természetű. A török újjáéledés az anatóliai talajból fakadt s a tiszta török természetet juttatja felszínre.

A fiatal ujtörök forradalmárok Franciaországhoz, a francia jakobinizmushoz és laicizmus-hoz jártak iskolába s maga Kemál is ezen hatásokon nevelkedett politikuská. Ahogy a francia jakobinizmus viselkedett a vallás és a társadalom kérdéseiben, ugyanúgy járt el az új török rendszer is a maga területein, Kemál diktatúrája kifejezetten jakobinus diktatúra s benne féreismehetetlenül ott vannak a laicizmus s a polgári radikalizmus szélsőséges ismérvei is. Ez a diktatúra a hagyomány és a reakció ellen kellett s hagyománytalanságában, nyugatoságában és keménységében már eleve ott vannak a mai török külpolitikának kellei és alapvető jellemvonásai. Az új török rendszernek nemcsak az a lényege, hogy a fezt, fánylát eltaláltotta, a szultánátust, kalifátust és pápi befolyást kiküszöbölte; de ugyanígy lényege mindaz, ami ebből a kiméletlen eljárásból következik: a keleti és turáni ravaszsággal párosult nyugati államrezon, — mely ma a kemáli diktatúra világnézeti eredetéből következőleg a nyugati politika mellé állítja a törököket, lévén a mai török rendszer és társadalom ideáljai azonosak a nyugati nemzetekével. Ezek a részletek s motívumok bizonyára érthetővé teszik a törökök mostani állásfoglalását s az angol politika megilletődését e fordulat fölött.

Ma vannak a képviselőválasztások

Hol szavaznak a Bánság fővárosban az egyes csoportok választói

A mai kamarai választás alkalmával Timisoarán a választók a következő helyeken adják le szavazataikat:

1. A Belvárosban, Gyárvárosban és a Mehalában lakó és az első számú járásbírósnál nyilvántartott választók az első, második, harmadik, negyedik és ötödik körzetben szavaznak foglalkozásuk szerint. A Józsefvárosban és az Erzsébetvárosban lakó és a második számú járásbírósnál nyilvántartott választók ugyancsak foglalkozásuk szerint a hatodik, hetedik, nyolcadik és kilencedik körzetben szavaznak. A körzetek a következők:

1. körzet, a Banatia nagyterme, értelmiségi szavazók,
2. körzet, Diaconovici Loga-liceum tornaterme, kereskedelmi és ipari szavazók valamennyien, továbbá a mezőgazdasági szavazók A—C betűig,

3. körzet, zsidó liceum tornaterme, mezőgazdasági szavazók D—K betűig.

4. körzet, piarista liceum tornaterme, mezőgazdasági szavazók L—R. betűig.

5. körzet, ipari liceum, mezőgazdasági szavazók S—Z betűig.

6. körzet, Carmen Sylva leányliceum tornaterme, értelmiségi szavazók.

7. körzet, siktetéma intézet, mezőgazdasági szavazók, A—J betűig.

8. körzet, Doja-uccai inasotthon, mezőgazdasági szavazók, K—R betűig.

9. körzet, Corbului-uccai leányiskola, kereskedelmi és ipari szavazók, mezőgazdasági szavazók, S—Z betűig.

A timisi helytartóságban a magyarság jelöltjei: Bakos János bodófalvi gazda a mezőgazdasági csoportban és Péter János, a kereskedelmi és ipari csoportban.

A két „Ch” az angol politikában

Az alsóház jósa, aki mindent előre megmond, Churchill, a zseniális angol, aki minden más angoltól eltérő vérmérséklet. Chamberlain sohasem akart politikus lenni

Londoni parlamenti körökben sokat és jelentősen mosolyognak, amikor a két „Ch” harcáról van szó. A védőkötelességi javaslat bevezetése után Campbell Stephen munkáspárti képviselő Neville Chamberlain felé kiáltott:

— A miniszterelnök ur nyomról-nyomra követi Churchill képviselő ur diktátumait. Nem volna egyszerűbb, ha mindjárt átengedné Churchillnek a helyét?

A beavatatlan a közbeszólásból arra következtet, hogy Chamberlain és Churchill között elválaszthatatlan kapcsolat van, vagy, hogy Chamberlain elhatározásai előtt kikéri Winston Churchill véleményét. Tudjuk, hogy ez nem így van, mégis Chamberlain nyolc hónapja azt teszi, amit az angol politika nagy jóstehetsége, Churchill előre megmondott. Tulzott a két „Ch” harcáról beszélni, de éppen olyan tulzott lenne, ha Chamberlain és Churchill barátságát tételeznék fel.

HUSZONÖTÉVES JÖVENDŐLÉSI JUBILEUM

Az elmúlt hetekben Chamberlain csendes diadalt ült Churchill felett, mert valami olyan sikerült neki, aminek megkísérlése árnyat vet Winston Churchill politikai pályafutására. Sikertült Chamberlainnak az angol flotta számára — háboru esetén — megnyitni a Dardanellákat. 1915-ben Churchill expedíciót szervezett, a melynek az volt a feladata, hogy a Dardanellákon hatoljon át. Ez a kísérlet éppen olyan kudarcra vezetett, mint Churchill megelőző tárgyalásai aziránt, hogy Abdul Hamid forduljon el a hármasszövetségtől. A kettős fiaskó után Churchill kivált az angol kormányból és csak most: 22 év után, ellenfeleinek, Chamberlainnak sikerült olyan egyezményt létrehozni, amilyentől Churchill a világháboru gyors befejezését várta.

Szinte káprázatos, hogy — a Dardanelláktól eltekintve — Winston Churchill mennyire előre látta mindig az eseményeket. A jóslatok terén már több mint 25 éve dolgozik és amikor 1938. októberében kijelentette, hogy a müncheni egyezmény a csehszlovák állam gyors felbomlásához fog vezetni, az angol közvélemény nem tudott az előrelátás súlyától szabadulni. Mindenki emlékezett arra, hogy 1911-ben az agadiri kaland után, Churchill volt az, aki kijelentette, hogy a „világháboru elkerülhetetlen”. 1935-ben megmondta, hogy három éven belül Németországnak minden európai feyveres szervezésénél erősebb hadserege lesz. Churchill ma 65 éves, de temperamentumban nem öt, hanem husz évvel látszik fiatalabbnak Chamberlainnél. Féltelesség és impresszionizmus jellemzik az angoloknál olyan ritka tulajdonságok miatt, úgy Chamberlain, mint Baldwin is politikailag megbízhatatlannak tartják. Míg Chamberlain vaskövetkezésséggel építette fel pályáját és azon mindig a konzervatív párt lobogója alatt maradt, addig Churchill pályája hol a konzervatívokhoz, hol a liberálisokhoz görbült.

Churchill apja is híres politikus volt és eredetileg — 1900-ban — mint konzervatív jelölt került a parlamentbe, de hat évvel később — elvei fentartása mellett — már a liberális párthoz csatlakozik és 34 éves korában már a nagy brit birodalom kereskedelmi minisztere lesz. A már említett 1911-beli jóslata után a tengerészeti miniszteriumot bízták rá és ebben a minőségben olyan arányú flottaszervezést kezd, mint aminőt a szárazföldi felkészülés terén Anglia most hajt végre. Az óriási tengerészeti kiadások a közvéleményre kedvezőtlen hatást tettek, de a munka gyümölcsének beérését látták abban, hogy 1914. augusztus 4-én a hatalmas brit flotta teljes gőzzel futott ki az északi tengerre.

HÉT AKTIV, HÉT PASSZIV ESZTRENDŐ.

Churchill a világháboru alatt makacsul játszott az elszánt katonán és sorra követelte magának azokat a tényleg, ahol megszervezni való mutatkozott. Bár a dardanellai kudarc után lemondta, 1917-ben már municiósi miniszter, 1918-ban légügyi miniszter lett. A világháborút követő időkben azon bukott el, hogy a Szovjet-országok közelébe, Németországnak angol-szovjet-francia szerződésével való „bekerítését” követelte. Ez 1922-ben volt. A liberális párt felháborodott Churchill tulbuzalmán és elsősorban

Lloyd George kívánta miniszterének távozását, aki még nem lakott jól a háborúval, aki nem tudja nemetgyűlöletét leszerelni, aki az „angol tigris” szerepére áhítozik. Churchill otthagyja a kormányt és a liberális pártot.

A hallgatás hét esztendeje következett és 1929-ben mint konzervatív tünik fel a politikai porondon és a Baldwin-kormány pénzügyminisztere lesz. Egysorban ül vele a kormány egészségügyi minisztere: Arthur Neville Chamberlain, Joseph Chamberlain kisebbik fia, aki szinte véletlenül sodródott a politikába. A családi tradíció szerint féltésére: Austen Chamberlain volt a politikára hivatott, míg neki a család kiterjedt textilgyárait kellett vezetni. Tiszára kereskedelmi képzettséget nyert és Neville Chamberlain Birminghamban telepedett le telve üzleti tervekkel. Köz pályája kimerült volna abban, hogy a városi tanács tagja lett, de a háboru alatt polgármesterré választották. A száraz, érdektelen ember sohasem tudta a tömegeket lekötöni, még szülővárosában sem tartották jelentékeny egyéniségnek, de féltésére halála után

Mit kell tudniok a mozgósításról a tartalékos tiszteknek és legénységi állományuaknak?

Bucurestiből jelentik: A nemzetvédelmi miniszter a következő rendeletet írta alá, melyet mozgósítás esetére a tartalékos tisztek, alisztek és legénységi állományuak ismerni és teljesíteni kötelesek:

Minden katonai állományhoz tartozó egyén Livret-tel kell rendelkezzen, melyet évenként kellő időben láttatni kell. Az elveszett Livret helyett azonnal új Livret-et kell kérni az illetékes hadkiegészítő parancsnokságtól.

Az állandó jellegű lakóváltoztatást személyesen, vagy írásban a hadkiegészítőnél 5 nap alatt be kell jelenteni.

Tizenöt napnál hosszabb időre történő elutazás esetén a katonai parancsok továbbításával egy családtagot, vagy ismerőst kell megbízni.

A Livret mellett minden katonaköteles egy sárga, vagy piros behívóparancsot is tartozik magánál őrizni. A munkára szóló fehér mozgósítási parancsot, vagy otthon várakozásra jogosító fehér parancsot is, meg kell őrizni és a Livret-be kell ragasztani.

Akinek nincs ilyen parancs birtokában, azonnal forduljon illetékes parancsnokságához és a hadkiegészítőhöz felvilágosításért.

Mozgósítás esetén csupán azok jelentkeznek,

az angol politikai élet tényezői úgy vélték, hogy a fiatalabb Chamberlaint is foglalkoztatni kell.

AZ ANGOL NÉP ÉLŐ LELKIUSMERETE.

De míg Churchill máig is az alsóház egyszerű tagja maradt, addig Chamberlain Baldwinnel 1931-ben kormányra jut, mint pénzügyminiszter, 1937-ben pedig átveszi a kormányelnökséget. Feltehető a kérdés, hogy Baldwin miért hagyta ki garnitúrájából Churchillt és miért vette be kormányába a politikailag színtelenebb Chamberlaint? Churchill Baldwin szemében az angol politika rakoncátlansága volt, akinek szeme állandóan a világpolitikán nyugodott, holott Baldwin váltig hangoztatta, hogy az angol kormány számára csak egyetlen probléma van: Anglia. Baldwin hitt az angol izolációs politika lehetőségében és közelebb fektült az ő tisztán gazdasági életsemleltéhez a hasonló lelki Chamberlain, Churchillnek nem voltak atyai pártfogói: heveskedése hol Lloyd Georgeval, hol Baldwinval helyezte szembe. Ma Baldwin is, Lloyd George is neki adnak igazat és maguk is felcsaptak annak az örök figyelmeztetőnek, a melynek az angol politika Churchillt tartotta. Mert Churchill csak névleg tartozik hét éve a kormánypárthoz, de a „videant consules”, a figyelmeztetés, a számonkérés folytonos ismétlésének a párt ellenzéki szelleme, aki kellemetlenebb az igazi ellenzék képviselőjénél, Atlee őrnagynál. És az utóbbi időben mégis mindenki azt teszi, amit Churchill ajánl. Nem kérdezik meg, de ő ugyanis lemondja véleményét és ezt a kéretlen tanácsot megfogadják. Ez az, a mire Stephen Campbell képviselő célozott és ezáltal talán a munkáspárti képviselő csoport feljósna, amikor előre láttatta, hogy ha Chamberlain elhagyja helyét, oda csak Churchill kerülhet.

akiknek sárga, vagy piros színű behívási parancsuk van, a hirdetések szerint.

A fehér színű parancsokkal rendelkezők névreszóló behívó kézbesítésével fognak bevonulni.

A sárga és pirosszínű parancsokkal rendelkezők kötelesek:

1. A parancsban megjelölt csapattesteiknél az előírt időben és helyen megjelenni.

2. A tisztek teljes hadifelszereléssel, az előírt ládával jelennek meg. A lovasághoz tartozók a tartalékos tisztekre vonatkozó szabályzat 24. szakasza értelmében hadi felszerelést is hoznak magukkal.

A tisztek kötelesek teljes hadi felszerelésről gondoskodni. Tíz napon belül csapatparancsnokságaikkal közölik, hogy teljes felszereléssel és ládával rendelkeznek. Szabályszerű ládák beszerzése végett a parancsnoksághoz kell fordulni, ahol a ládákat beszerzési áron adják át.

A legénységi állományuak a mozgósítási szabályzat 170. szakasza értelmében egy inget, harisnyát, bakancsot, vagy bockort, törülközőt, zsebkendőt kötelesek magukkal hozni és jelentkezés céljából történő utazásuk alatt élelemről kötelesek gondoskodni.

A schimbasok teljes felszereléssel és szolgálati lovukkal jelentkeznek.

Svábbogár futtatás a timisoarai új hidnál

A most épülő timisoarai híd tövében új sport honosult meg. Illetőleg nem is új ez a játék, mint gondolnánk, de hát erről majd később. A tény az, hogy nálunk is meghonosodott a svábbogár-futtatás eszméje, a játszadóc gyermeknek révén, akik gyufaszaktyalokban hordozzák magukkal a kitűnő felvéreket. Mint mondtuk, a józsefvárosi új híd tövében van a versenypálya, szépen megdöngölve, kiegyenlített, homokban. Öt-hat svábbogár indul egyszerre és az az istállótulajdonos a nyertes, akinek lova elsőnek éri el a célt, a pálya végére elhelyezett almásutakat. Izgulnak, kiabálnak, biztatják helyezettjeiket az uccgyerekek s van aztán örömrivalgás, mikor a leggyorsabb lábú svábbogár befut a célhoz. Hát ami azt illeti, nem nagyon izléses szórakozás ez, de nem is temesvári eredetű. Messzi Szibériában volt divatos már a háboru előtt a svábbogár-futtatás. A vásárokon és a korezmában gyakran mulatott zen az egyszerű nép, majd a háboru után Konstantinápolyban lett hírtelen közkedvelté a svábbogár versenyek sportja. Egy emigráns próbálkozott ott, először meg vele kenyérkereset céljából a ötlete csakhamar iskolát csinált. Mindent megjelentek üveggel fedett dobozokkal az oroszok és versenyt rendeztek. Később termet bérlettel, kivilágították a pályát, akadályokat rögzítettek és kifestették a célt és totalizátort létesítettek. A lelkes közönség beláthatatlan tömegekben tolongott az attrakciókhoz, egyik versenypálya a másik után nyílt meg s a vállalkozók rengeteget kerestek, mert olyan magasra hágott már a játszó szenvedély akár az igazi löversenyeken. Végül is a rendőrség tiltotta be a különös szórakozást, a mely már valóságos veszedelmes szenvedélyé fajult. Ugy az emigránsoknak, mint a svábbogaraknak más foglalkozást kellett tehát keresni. Konstantinápolyban végleg megszűnt a svábbogár-verseny. Az azonban bizonyos, hogy a világ nagyon kicsiny. Mert ime a Bega partjára is eljutott ez a játék, amelynek eredetileg messzi Szibériában volt a hazája.

Megtudja-e védeni Svájc semlegességét?

Félmillió hadsereggel áll őrt Svájc a határokon. Hétszázmilliósi hadihitel. Harcképes-e a milícia?

Bern május. A pattanásig feszült európai helyzet egyik legjellemzőbb tünete: a semleges Svájc lázas, szinte kétségbeesett gyverkezése. Az utolsó két év alatt a köztársaság közel 400 millió frankot költött katonai célokra. A parlament megszavazott további 300 millió frankot a hadsereg fejlesztésére és ez az összeg a legközelebbi hónapok folyamán jelentősen emelkedni fog. A svájci polgár, aki politikai beállítottságában élesen antimilitarista volt, most mukkanás nélkül izzadja ki a hadihiteleket, amelyeknek aránytalan nagysága példa nélkül áll Svájc modern történetében.

Egyetlen pillantás Európa katonai térképére, megmagyarázza a fegyverkezésnek ezt a szinte kétségbeesett tempóját. A dinamikus európai külpolitika a maga villámgyors fordulataival és váratlan meglepetéseivel, hirtelen megváltoztatta Svájc katonai helyzetét is és a kis ország nagyszámú stratégiai kulcspozíciót adott, amelynek döntő szerepe lehet egy új európai háborúban. A szemben

álló ellenfelek határainkon bevehetetlen erővonalakat emeltek, amelyek a frontális támadást reménytelenné teszik; Svájc felé azonban a határ nyitott és háboru esetén a köztársaság mindhárom szomszédja számára csábító lehet az a gondolat, hogy semleges földön keresztül mérjen váratlan és nehezen kivédhető csapást az ellenfélre. Ilyen körülmények között nemcsak Svájc, hanem mindhárom szomszédja számára is döntően fontos kérdés lett Svájc katonai felkészültsége. Elég erős-e a svájci hadsereg ahhoz, hogy ellenszélüljön egy nagyhatalom átvonulási kísérletének? Mennyi ideig tudna ellenállni a kis ország gépesített osztagok és repülőgépek rajtaütészerű támadásának.

A válasz ezekre a kérdésekre nem egészen egyszerű. A svájci hadsereg kétségkívül egy békés köztársaság nem harcedzett milíciája, de komoly feladat bármely támadó számára, amely egyáltalán nem számíthat arra, hogy a helvét hadsereget néhány óra alatt legázolja.

500.000 kombatáns katona

Háboru esetén Svájc órák alatt félmilliósi kiképzett sereget tud mozgósítani. Ehhez a félmillió kombatáns katonához kell számítani közel 200.000 főnyi segédzolgálatost, akiknek a felét végső szükség esetén át lehet tolni a harcra.

Ez a hadsereg azonban lényegesen különbözik az európai országok rendes sorkatonaságától. A svájci hadsereg: milícia, amelyet nem támadásra és hatalmi célok elérésére szerveztek meg, hanem arra, hogy a hazai földet megvédje. Minden fegyverfogható svájci polgár tizennyolc éves korától katoná, de szolgálati ideje mindössze néhány hónapos kiképzés és bizonyos időközökben párhetes fegyvergyakorlat. Ezt a polgárhadsereget nem hivatalos tiszték vezetik, hanem ugyancsak polgárok, akiket hajlamuk, érdeklődésük alkalmassá tesz a katonai vezetésre. Hivatásos tisztje Svájcnak alig van háromszáz.

MOZGÓSÍTÁS KÉT ÓRA ALATT

Persze, hogy ennek a miliciának kézenfekvő gyengesége a fegyelem és kiképzés tökéletlen volta. Óriási előnye ezzel szemben a mozgósításnak szinte bámulatos gyorsasága. A svájci katona egyenruhája, fegyvere, teljes hadi municiója nem a kazsárnyakban és arzenalokban van, hanem odahaza, a lakásán. Minden kiképzett polgár pontosan tudja, hogy mozgósítás esetén hol kell jelentkeznie és mi a teendője. A mozgósítási parancsot rádión adják le és Svájc 500.000 kombatáns katonája két órán belül teljes „Marschadjustierung”-ban szolgálati helyén van! A milícia tisztikara sem marad el felkészülten az óriáshadseregek hivatásos tisztjei mögött. Az a svájci polgár, akiből csapattiszt vagy oláne törzstiszt lesz, amatőr szakértője a haditudomány; olyan privát passziója a hadsereg, mint másnak sport vagy a zene; külön tanfolyamokon tanul tovább és minden évben többhetes fegyvergyakorlaton vesz részt.

Ennek a miliciának a harckészségét, átütő erejét az utolsó két év alatt a lehetőleg tökéletesítették. A sok százmilliósi hadihitel a hadsereg fejlesztésére költötték és a milícia óriási lépésekkel gyekszik behozni a „hivatásos” hadseregeket. A tyalogsági fegyvereket majdnem az egész vonalon cserélték a legmodernebb típusú puskákra. Kibonták a jelszót, hogy „minden svájci polgárnak egy gépfegyvert a kezébe” — és ha a hadsereg gépesítése ilyen mészire nem is jutott még, ma már lérték azt, hogy minden zászlóaljra 52 géppuska sik. Pompásan van felszerelve a svájci tüzérség is. Az új Bofors-ágyú kitűnően beváltak és ezek mellett a 105 mm.-es lövegek mellett kitűnően használható a hadsereg új tábóri ágyúi is.

A nagy kérdés, amely ma Svájc egész közvéleményét izgatja, ez: vajjon ezzel a haderővel tud-e védekezni az ország egy katonailag óriási fölényben levő ellenséggel szemben és meg tudna-e akadályozni egy áttörési kísérletet?

A védekezés eshetőségeit természetesen az általános európai katonai helyzet határozza meg. Ha egyedül kellene egy huszszoros túlerőnek ellenállnia, természetesen reménytelen lenne az ellenállás. Vont minden Svájc elleni támadás automatikusan inópai konfliktust robbantana ki; a támadónak tehát több fronton kellene harcolnia és teljes erejét em vehetné Svájc ellen. A másik szempont, amit gyelembe kell venni, Svájc sajátos földrajzi kvése. A svájci terepen lehetetlen óriási tömegek

harcvételére. Minél nagyobb tömegeket igyekszik felvonultatni a támadó, annál súlyosabb probléma lesz számára az utánpótlás, az élelem és munició szállítása. Nyílt terep, amelyen milliós hadseregek ütközhetnek meg egyszerre, nincs az ellenségnek,

A rajtaütés veszedelme

Végzetes csapást jelenthetne Svájc számára egy rajtaütészerű támadás — ennek a veszélye azonban majdnem teljesen ki van zárva. Mindenekelőtt: a határok nehezen közelíthetők meg. Dél felől félig nyitott a tessini kanton, de az ellenség rajtaütészerű támadása nem juthatna túl a Simplonon és a Gotthardon. Franciaország felé a Jura-hegység védi Svájcot, ezen pedig lehetetlen órák alatt átvonulni. A legveszélyesebb a helyzet észak felé. Itt azonban Svájc az utolsó hónapok alatt hatalmas védelmi vonalat épített ki a Bodeni-tótól egészen Bazelig. Miniatur Maginot-vonal ez a terület, ahol a dombokat és hegyeket földalatti erődök szora köti össze. Hidakat, vasutvonalakat, hegyszorosokon átvezető utakat aláaknázták végig az egész határ mentén, úgy hogy egyetlen adott jelle szinte az egész határvonalon a levegőbe röpdül. Rendkívül kiesi a valószínűsége annak, hogy Svájcot bármely oldalról is hirtelen rajtaütéssel egyszerre legázolják. A svájci hadsereg a támadót feltétlenül fel tudja tartóztatni addig, amíg az ország semlegességét garantáló másik szignatúrás hatalom segítségével megérkezik. Azokat a külföldi sajtóban legutóbb felröppent híreket, hogy egy támadó hata-

Miért van még mindig aranyéte?

Mennyit is kell szenvedniük idegeink, az eleinte oly ártalmatlannak látszó aranyér által okozott gyötrelmetől. Használjon már az első jelenségeknél Goedecke féle Anusol végbélkúpok! Anusol enyhít és segít! Kérdezze meg orvosát.

Anusol-Goedecke

tehát lépésről-lépésre kellene előrenyomulnia, elbarrikádózott, ezer és ezer akadállyal ellátott, sok helyen aláaknázott hegyszorosokon, ahol a védelemnek természetadta előnye vannak a támadó fölény. A tankoknak és harci kocsioknak ezen a terepen az ellenség nem sok hasznát veszi. A szűk utakon, szorosokban, amelyeket a támadó fél képtelen elkerülni, a tábóri ágyú sokkal végtesebb és félelmesebb fegyver, mint a harci kocsi, mert hiszen egy-két titalátal egy egész motorizált oszlopot megsemmisíthet. A repülőátmadásoktól is kevésbé fél Svájc, mint más európai ország. Illetékes katonai helyen rámutatnak, hogy az ellenséges gépeknek rendkívüli magasságban kellene repülniök, hogy az Alpok fölött a látási viszonyok soha nem tökéletesek és hogy a légi támadás költsége soha nem áll arányban az elért hatással; így például — mondotta e scrok írójának a vezérkar egyik tisztje — decemberben 455 bombát dobtak le Barcelonára és összesen két ember sebesült meg halálosan. Az Alpok vidékén a repülőátmadással lehetetlen megnyerni egy háborút!

lom Svájcot két nap alatt elfintézi, vagy hogy a svájci hadseregnek összesen nyolc óra hosszat kell tartnia magát, hogy nyugatról vagy északról segítségét kaphasson — itt egyszerűen a mesék világába utalják.

Ezzel szemben rendkívül komolyan, minden regevényes szólam, minden sovíniszta fellengősség nélkül mutatnak rá illetékes helyeken nemcsak Svájc katonai hagyományaira, hanem legelső sorban a köz hangulatára. Ez az ország évszázadokon keresztül szállított katonákat az egész világnak — Laupentől kezdve egészen Napoleonnig a svájci gárda minden hadsereg elítjét alkotta. Ezt a katonai szellemet a hosszú béke se tudta kiölni az emberekből. Hozzá kell ehhez számítani azt, hogy minden polgár el van szánva arra, hogy fegyverrel álljon ellent minden átvonulási kísérletnek. „Ez lesz az a hely — szokták mondani a svájciak, — ahol baj esetén a fegyverek maguktól sülnék majd el.”

Svájc bizik benne, hogy erre a kétségbeesett védekezésre nem fog sor kerülni. De azért az aknákat mindenesetre megtöltötték és a svájci aranyból százmilliószámra készül a hadigép...

R I V O L I mozi bemutatója

Newsky Sándor

nagy filmét Oroszország hőskorából



HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak negy évre 1200 lei. Kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ;

Vuchetich Endre dr.

„Kutyátlanítani” akarják 12 év alatt Newyorkot

Nagy izgalom az állatbarátok körében.

Newyorkból jelentik: A városi tanács elhatározta, hogy 12 év alatt kutyamentessé teszi Newyorkot. Ez a rendszabály, ha egyáltalán megvalósításra kerül, többzázezer kutyatulajdonost érint. Magától értetődik, hogy a newyorki kutyatulajdonosok óriási tiltakozó hadjáratot indítottak és harcukban váratlan segítséget kaptak a newyorki macskabarátoktól, akik — noha kedvenceik nem élnek legjobb lábon egymással, — mégis teljes erejükkel a kutyakédevelők segítségére siettek. A newyorki állatvédők egyesület, amely a városi tanáccsal együtt helyesli Newyork város kutyátlanítását, valóságos ostromot kénytelen néha kiállni és az egyesület elárasztják tiltakozó iratokkal.

A kutyánélküli Newyork hívei azonban csökönyösen ragaszkodnak érveikhez, amelyek szerint feltétlenül el kell tüntetni a kutyákat a nagy városból, mert a kutyák igen gyakran betegednek meg, betegségeiket megkapják az emberek, amellet igen sokat fizetnek adóba és meg kell állapítani azt is, hogy Newyorkban évente többmilliót adnak ki veszettség elleni szérumra. A kutyátlanítást egyébként úgy akarják megoldani, hogy a kutyatulajdonosoknak kedvezéssel elpusztulása után

nem szabad új kutyát beszerezniük.

Ez annyit jelent, hogy 12 éven belül egyszerűen kihálnak a kutyák Amerika legnagyobb városában.

— A német belügyminiszter Budapesten. Berlinből jelentik: Frick német belügyminiszter június 5—10. között Budapestre érkezik hivatalos látogatásra. A német belügyminisztert Horthy kormányzó kihallgatáson fogadja.

— Olaszországban nyaralnak az albán gyermekek. Tiranából jelentik: Mussolini miniszterelnök elhatározta, hogy minden nyáron tízezer albániai gyermeket szállítanak Olaszországba, a gyermeknyaraltató telepekre, az olasz tengerpartra.

— HÁROMSZAZ EMBERT ÉRT HALÁLOS SZERENCSETLENSÉG AMERIKÁBAN. Newyorkból jelentik: A pünkösdi ünnepek alatt az Egyesült Államok területén 300 ember vesztette életét közlekedési balesetekből kifolyólag.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Gegő Szidónia, Herskovicz Mór János, Zagriban Elena, Dutu Constantin, Ioanes Sorin Iosif, Paics Janka, Darida Irén Juliánna, Barta Antal Adolf, Román Ernő Ferenc.



Junius 1 Csütörtök
Pamfil Gratiiana
Justiu

1826. június 1-én született Sigheten Prielle Kornélia a múlt század híres magyar színésznője. Első fellépése Satumaren történt. Játszott Debrecenben, majd a pesti Nemzeti Színház tagja volt. Előbb naiva volt, később anyaszerepeket játszott. 1906-ban halt meg Budapesten.

1828. június 1-én nyílt meg az első magyar kisdudóvá Budán. Az óvodát Braunschwig Teréz grófnő létesítette.

1869. június 1-én született László Fülöp, a világhírű magyar arcképfestő. Tehetségét hamarosan felismerték és elhalmozták megrendelésekkel. Számos királyt festett le. Élete nagy részét Londonban töltötte, mint az angol királyi udvar és az arisztokrácia festője.

1906. június 1-én nyitották meg a Simplon-alagutat A Simplon-hágó Svájcot és Franciaországot választja el és magassága 2010 méter. Az alagutat hét évig épült és bevéennyolemillió frankba került. Hosszúsága 19 kilométer és 731 méter. Ezen az alaguton halad keresztül a Bucuresti és Páris között közlekedő közvetlen rapidvonat, amelyet Simplonnak kereszteltek el.

— Néger püspököket neveztek ki a pápa. Vatikánvárosból jelentik: A katolikus egyház törvélműben ezúttal első ízben nevezte ki néger püspököket. XI. Pius pápa Ignatio Elmarcsandratana nevű néger papot a marinaravói apostoli vikárius vezetésével bízta meg, Kiwanuka ugandai születésű néger papot pedig az ugandai Masakában létesített apostoli vikáriátus élére nevezte ki.

— Elszüllyedt tankhajó. Anwersből jelentik: Tegnap délután indult el Hobokenből Jugoszlávia felé a Perun nevű petróleum-tankhajó, amely Corunától északra nyugatra, mintegy 45 tengeri mérföld távolságra, elsüllyedt. A tankhajó öttagú személyzete a tengerben lelta halálát.



petróleumfűzők:

Reklámáron kaphatók a világhírű Steyr-Waffenrad Puch, Styria, stb. kerékpárok, részletesre is. Alkatrészek. — A legjobb

„NOVALUX”

Elisabetin, V. Onitiu-uca 4. Villamos-megálló a parknál.

(—) Ma és holnap bírósági szünet. A parlamenti választások miatt ma, csütörtökön és holnap pénteken a bíróságoknál szünetel a munka és a tárgyalásokat hivatalból elnapolják.

— A VILÁG LEGNAGYOBB SZÖNYEGE. A világ legfinomabb és legnagyobb, egyetlen darabban szőtt szőnyege az Angol Bank új palotájának igazgatósági terme számára készült. A 13x8 méter méretű axminster szövésű óriás szőnyegben 11.464.704 gyarjufonal csemő van, alapszíne halvány zöld, mintái százötvenféle színárnyalatban ragyognak, közepét virágoktól koszorúzott gyönyörű medaillonoszerű ábra ékesíti, szegélydíszének főmotívuma a griffmadár, amely a City címerének alkatrészét képezi. Készítésén a tizenkét legyevesebb szőnyegszövő munkásnő egy évig dolgozott.

(—) Ügyvédi irodaáthelyezés. Mihályfalvi Miklós dr. ügyvéd irodáját június 1-én a pénzügyigazgatósággal szemben levő I. kerületi Tepeș Vodă-ter 1. szám alá helyezte át. Hivatalos órákat tart: délelőtt 8—1 és délután fél 4—6 óra között.

— Vizsgálati fogságba került Drachsler volt osztrák pénzügyminiszter és Ludwig volt sajtófőnök. Bécsből jelentik: Drachsler pénzügyminiszter és Ludwig, a Dollfuss-kormány volt sajtófőnöke vizsgálati fogságba kerültek és rövidesen megtartják ügyükben a főtárgyalást. Mindketten hosszabb időn át internálva voltak. Drachsler ellen azt a vádat emelték, hogy minisztersége idején csalárd pénzügyi tranzakciókat hajtott végre.

— HÁZASSÁGOK. Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötötték házasságot: Felfalusi János cipész és Merczi Mária, Reiszner Jenő kereskedő és Kohn Erzsébet, Zechi György mérnök-jelölt és Gerda Anna, Beer Ernő kereskedő és Baum Edit, Simon István cipész és Nagy Szuzsánna.

(—) HALÁLOZÁSOK. Meghaltak: Valcu Júlia született Baba hatvan éves, Bauer Henrik ötvenkét éves, Hegyes János három hónapos.

A romantika még nem halt meg

Különös betörés ügyében tett jelentést a rendőrség az egyik oradeai fényképész. Éjszaka ismeretlen tettes feltörte a kirakatát és onnan Fényes Aliz kitűnő cluji színművésznő képeit magával vitte. Nem nehéz kitalálni, hogy a fiatal művészno valamelyik rajongója volt a tettes. Úgy látszik, hogy a romantika mégsem veszett ki teljesen az emberekből.

(—) ÜGYVÉDI IRODA ÁTHELYEZÉSE. Licarieti Paraschiv dr. ügyvéd, volt képviselő és alispán, aki tizenhat évi banati működése után 1934-ben irodáját Bucurestibe tette át, most új helyiségbe költözött. Irodájának új címe: Bucuresti, II., Strada Olari 35. Telefon: 2—34—48.

(—) Elbocsátott postatisztviselő nyugdíjának elismerése. Kádár Ilona volt timisoari postatisztviselőt az 1936-ban tartott nyelvviszga folytán 23 évi szolgálat után elbocsátották összes jogainak elvesztése mellett. Kádárné a határozatot megfellebbezte és a semmitőszék utolsó fokon is jogaiba visszahelyezte. Ezen ítélet alapján a legfelsőbb állami számvívőszék május 30-án hozott határozata értelmében Kádár Ilona nyugdíjazását elbocsátása napjától elrendelte.

(—) ESKÜVŐ. Szobolotzky Arankát, Szobolotzky Antal dr. városi főtisztviselő és felesége, született Riedl Gizella leányát vasárnap, június 4-én délután hét órakor vezeti oltárhoz az erzsébetvárosi római katolikus plébániatemplomban Bachner Mihály okleveles gyógyszerész.

(—) ADOMÁNY A NEMZETVÉDELMI ALAPRA. Becicherecul-mic község előjárósága Vasiu jegyző kezdeményezésére elhatározta, hogy a nemzetvédelmi alapra százezer leit adományoz. A pénz a község tegnap befizette a Nemzeti Bank timisoari intézetébe.

— Paraguay, Uruguay és Kolumbia államok megtiltották a zsidó kivándorlók partraszállását Genfből jelentik: A genfi kivándorlási jótékonyági szervezetekhez hivatalos értesítés érkezett amely szerint Paraguay, Uruguay és Kolumbia államok kormányai megtiltották a zsidó bevándorlók partraszállását. Washingtoni jelentés szerint az elmúlt napokban három tengerjáró gőzhajó kísérelte meg 1600 zsidó bevándorló partraszállását, mert a parti rendőrség ezt mindegyik megakadályozta és alig néhányat fogadtak be.

(—) ÚRINŐK ZARÁNDOKLATA RADNARA A női kongregáció június 6-án, kedden, zarándoklatot vezet a radnai kegyhelyre. Indulás reggel 6 órakor, hazatérés este. Részvételi díj 120 lei oda-vissza. Jelentkezőket „Missió” üzlet I., Str. Lono-vici Nr. 4. június 3-án szombat estig vesz fel.

GYÓGYSZERTÁR ÉJJEI SZOLGÁLATA

Csütörtökön, június elsőjén a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Bratianu téren levő Göt

gyógyszertár

A II. kerületben a Maresal Joffre uton levő Schul

gyógyszertár

A III. kerületben a Carol uton levő Kelle

gyógyszertár

A IV. kerületben a Preyer uccában levő Ung

vári gyógyszertár

Az V. kerületben a Corvin gyógyszertár és Új

kisodán Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

M Ű S O R:

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 1.

APOLLÓ: Az ellopott élet (angol film)
CAPITOL: Az asszonyok detektívje (franc film)

RIVOLI: Alexander Newsky (orosz film).
SCALA: Szép kis úriház (német film)

A FIDELITAS r. k. leányklub rendezésében

junius
4

Kartonruhás junialis

junius
4

a Timisoara II., Strada Bontila 7. szám alatti r. k. ifjusági egylet kerhelviségében

(—) Négy munkást egyszerre ütött el egy gépköcsi. Tegnap délután a belvárosi új román székesegyház előtt az egyik taxiautó, amelyet Chingici Lazar vezetett, elütötte Fabici Ioan, Masca Ioan, Sune Matei és Horváth Sándor munkásokat, akik az úttest javításánál dolgoztak. A négy munkás szerencsére nem szenvedett komolyabb sérüléseket, mert az autó lassan haladt. A baleset ügyében Ciorogariu dr. komiszárus folytatja a vizsgálatot. Az eddigi megállapítások szerint a gépköcsi féke felmondta a szolgálatot és a féktörés okozta a balesetet.

(—) TETTENÉRT BETÖRŐK. Molnár Aladár és Fari József fiatalembereket az egyik rendőr tetten érte, amikor a Carol úton levő Kincs-féle fűszerüzlet kirakatának üvegét betörték és az ott talált árút el akarták lopni. Mindkettőt előállították a rendőrségen.

(—) MAMUTHLELET JIMBOLIAN. Undis Mihály jimboliai téglagyári igazgató utasítására a munkások földet emeltek ki a gyár területén, amelyet téglák gyártására használnak fel. Asás közben a munkások mintegy tizenhét méternyi mélységben őskori leltre bukkantak. Felszínre került egy mamuth három méternél nagyobb agyara, amelynek súlya hetvenhét kiló.

— ALKOHOLISTÁK, AKIK GYOMORHURUTBAN SZENVEDNEK, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gram természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Kérdezze meg orvosát

(—) RÁGALMAZÁSÉRT ELITELT KERESKEDŐ. Nedelkov Joca ceanadi kereskedő az elmúlt évben feljelentést tett a postavezérigazgatóságnál Perian Gheorghe ceanadi postahivatali főnök ellen. A vizsgálat során megállapították, hogy a feljelentés alaptalan és ezért megszüntették a postatisztviselő ellen az eljárást. Perian Gheorghe ekkor rágalmasz címén pert indított Nedelkov Joca ellen, akit a törvényszék négy hónapi fogházra és kétezer lei pénzbüntetésre ítél.

(—) FELMENTÉS LOPÁS VÁDJA ALÓL. Ez év februárjában a városháza épületében levő bogdában betörők jártak, akik onnan több, mint húszezer leit vittek el. A lopással Kiss Márton kocist gyanúsították. A járásbírósg most foglalkozott az ügyvel és a tárgyaláson Kiss Márton arra hivatkozott, hogy a nála talált pénzt a feleségével együtt szorgalmas munkával gyűjtötte össze. A bíróság erre vonatkozólag tanukat is kihallgatott. A perbeszédék elhangzása után a járásbírósg felmentette Kiss Mártont a vád alól.

(—) VOLT VASUTAS ÖNGYILKOSSÁGA. Tegnap délelőtt a Josefín-ban kihúzták a Be-gából egy idősebb ember holttestét. Amikor ruháját átkutatták, abban egy személyazonossági igazolványt találtak, amely szerint a halott ember Földi István volt vasutással azonos. Földi István régebben, mint kézbesítő teljesített szolgálatot a vasutnál, de elbocsátották. A volt vasutas, aki ötvenhat éves korában kapta volna meg nyugdíját, időközben más foglalkozást talált és egy szappangyár alkalmazottja volt. Este még megjelent a szappangyárban éjjeli szolgálatra, de reggel már nem látják. Miután testén külső sérülések nyomai nem voltak, valószínű, hogy éjszaka öngyilkossági szándékkal a vízbe ugrott. Holttestét a temető halottas-házába szállították.

A Times tanácsai a palesztinai probléma megoldására

A Times palesztinai levelezője tanulmányt írt a palesztinai problémával kapcsolatban és többek között a következőket írta:

— Az egyetlen módja a titkos palesztinai emigráció megakadályozásának az volna, hogy újabb megfelelő területeket bocsátanak a palesztinai zsidóság rendelkezésére. Ha az idevonatkozó erőfeszítések sikertelenek maradnának, úgy vissza lehetne térni Palesztina földarabolásának eszméjéhez valamely megfelelő formában, annak szabatos meghatározásával, hogy meddig terjed ebben az országban a zsidók letelepítésére szánt hely. Ebben az esetben maguknak a palesztinai zsidóknak maradna a feladat, hogy ellenőrizzék a bevándorlást akkor, amikor a számukra fenntartott területek már túlszűfoltak lesznek. Ez az egyetlen módja annak, hogy az ország egy részét az arabok számára megőrizzék és amellyel a két faj közötti további háborúskodást elkerülhetik.

Szerkesztői üzenetek

Szavazó. A magántisztviselők a mezőgazdasági és munka csoportjában szavaznak. Ugyan-
 oit szavaznak a házmesterek is.

Ragadja meg a ritka alkalmat!

A „Bucuresti hónap” alatt
 június 22-ig
 50%-os vasuti kedvezménnyel
 utazhat Bucurestibe
 Az 50 százalékos kedvezmény egyszeri utazásra 7 napig érvényes. Minden péntek este 12 órától hétfő este 12 óráig 75%-os kedvezmény.

Rendkívüli látványosságok. Szállodákban, vendéglőkben és üzletekben 10–40 százalékos árengedmény

A magyar kormánypart fölényes többséget kapott a választásokon

A baloldali és középpártok letörték

Budapestről jelentik: A kiadott hivatalos jelentés szerint a választások eredményeképpen az új parlament pártállások szerint a következőképpen oszlik meg: Magyar Élet Párt 180, egységes kereszténypart 3, független kisgazdapárt 14, nyilaskeresztes párt 28, nemzeti front 3, egységes magyar nemzeti szocialista párt 4, keresztény nemzeti szocialista front 3, pártonki-

vüli front 4, polgári szabadságpárt 5, szociáldemokrata párt 5, pártonkívüli 2 képviselő.

Nyolc kerületben pótválasztásra kerül sor. Az új parlament képviselőinek több mint fele új ember, akiknek még sohasem volt szerepük a magyar közéletben. Egyedül a kormánypartnak 80 új képviselő-tagja van

— Borzalmas szerencsétlenség egy autóversenyen. Newyorkból jelentik: Amerika legnagyobb autóversenyén, az indianopolisi versenyen Floyd Roberts, a mult évi győztes és az utána haladó Müller behorogtak az előtük haladó Swanson égő kocsijába. Roberts azonnal meghalt, míg a másik két versenyző súlyosan megsebesült. A versenyen az amerikai Wilburg Saw győzött Baserati kocsijával, amely, mint európai gyártmány, felülmúlta az összes amerikai kocsikat.

(—) Adományok a vorniceni (Józseffalva) tűzkárosultak javára. Az a szerencsétlenség, amely tűzvész által a bucovinai Vorniceni (Józseffalva) községet érte, minden nemesen érző emberet mélyen megindított. A tűzkárosultak felségélyezésére az adakozás megindult. A Déli Hírlap kiadóhivatalába újabban a következő adományok érkeztek: F. M. 50, F. Imre 700, Marosy Júlia 100, Juszt János 100, Sekrestyés 50, D. M. Dézsánfalva 250, Schiszler Paula 100, X. Y. 200, Szv. Bakány Józsefné 300 lei. Eddigi gyűjtésünk 7050 lei. További adományokat elfogad a Déli Hírlap kiadóhivatala.

(—) Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák figyelmébe. A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák országos egyesülete timisoarai fiókja útján felszólítja tagjait, hogy a maguk részéről is járuljanak hozzá adományaikkal a nemzetvédelmi alap gyarapítására. Az adományokat Timisoarai a Belvárosban, Eugen de Savoya-ucca 12. szám alatt fogadják el és azokról nyugtát adnak.

(—) ELUTASÍTOTT KÁRTÉRÍTÉSI KERESZT. Dumitru Iosif vasutas tíz év előtt tolatás közben megsérült. A balkeze két útközé közé került, amelyek kézfőjét összeroncolták. A vasutas kártérítést akart a vasuttól, de kártérítési igényéről lemondott, amikor ígéretet kapott, hogy továbbra is a vasút szolgálatában maradhat. Dumitru Iosif a eset után még nyolc évig szolgált, akkor azonban elbocsátották. Két év előtt pert indított a vasút ellen és 240.000 lei kártérítést követelt. A törvényszék elutasította keresetét és ezt a döntést tegnap a timisoarai ítélőtábla is megerősítette.

(—) Otelec megmentése az árvízről. Jelenítettük, hogy Oteleczen árvíz fenyeget, mert a belvizek elárasztották a község alacsonyabban fekvő részeit. A Magyar Népközség közbenjárására az állami folyammérnökség egyik mérnökét küldte a helyszínre, hogy a víz levezetésére szükséges munkálatokat vezesse. Ezenkívül Otelecra utazott Mócsy Miklós főmérnök, a folyammérnökség volt vezetője is.

Japán rendszabályokat akar életbeléptetni a franciák ellen

Tokióból jelentik: A Domei-ügynökség jelenti Sanghaiból: Japán kínai nagykövete, Morishima, tegnap jegyzéket nyújtott át a francia nagykövetnek, amely hangsúlyozza, hogy ha Franciaország nem tudja megakadályozni a francia zászlónak kínai részen történő visszaéléséről kihasználását, a japán hatóságok kényszerítve érzik magukat, hogy minden intézkedést megtegyenek, amelyet szükségesnek látnak és már jóelőre elutasítanak minden felelősséget.

SCALA

Ma és pénteken közkívánatra „FINOM ŐRHAZ.” Németül beszélő, szenzációs vigjáték

S Z O M B A T T Ó L
 Zene! — Tánc! — Szerlem!
 Ez a három jelszó biztosítja a

Páris melody

sikerét, a világhírű

SCHNICAEL FRITZ JAZZ-BAND — ROSEMARY LANE — RUDY VALLEE-val

Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni!

„Ma gyávaság lenne, ha elefántcsont-toronyba menekülnének az írók“

Látogatás Francois Mauriac-nál

Páris, 1939. május. Az előkelő, csendes Passy-negyed egyik modern házában negyedik emeletén ülök, szemben Francois Mauriac-kal, a mai francia irodalom egyik legkiemelkedőbb egyéniségével. Arcát Greco jellegzetes alakjainak arcához szokták hasonlítani, de szerintem inkább egy középkori szerzetesre emlékeztet, akinek szeméből a mindent tudás, szenvedés és megértés árad. Az aszkéta arccal ellentétben, Mauriac mezdulatai, hanghordozása és elsősorban öltözete olyan emberre emlékeztetnek, aki otthonos a világi dolgokban is. Ez a kettősség dolgozószobájának külsőségeiben érezhető a legjobban: modern butorok, képek — s ugyanakkor mégis valami szerzetesi zordonság.

Néhány évvel ezelőtt Bordeaux melletti birtokán meglátogattam s vele együtt bejártam azt a vidéket, ahol regényeinek cselekménye lejátszódik. Tikkasztó nyári délután volt, amikor megmutatta a „Viperafészek” és a „Fekete angyalok” tájait: a szinte lángragyulladó fenyveseket, a landes-ok egyhangú végtelenségét és az omladozó kuriákat, melyek mögött rengeteg titok, szomorúság és szenvedés lappang. Erről a nyári délutánról beszélünk, majd Mauriac ezt mondja:

GYÁVASÁG ÉS ÖNZÉS LENNE...

— Írói pályámat versekkel kezdtem, azután egy regény következett a gyermekkorról. Nagy visszhangja nem volt, mert közvetlenül utána fontosabb esemény is történt: kitört a világháború. Én is bevonultam, Albániába kerültem, maláriát kaptam s hónapokig közelebb álltam a halálhoz, mint az élethez. Aztán megint visszatértem íróasztalomhoz, de mindig az volt a meggyőződésem, hogy az alkotó művész akkor cselekszik helyesen, ha távol tartja magát a napi eseményektől. Az utolsó évek nagy történései megváltoztatták felfogásomat s szinte akaratom ellenére, a körülmények kényszerítő hatása alatt mindjobban közeledtem a világ eseményeihez. Még egy regényről életemben is vannak pillanatok, amikor kötelessége kimondani azt, amit korának eseményeivel kapcsolatban érez s kénytelen-kelletlen állást kell foglalnia még politikai dolgokban is.

Ha betömni fülét és nem látja meg, amit meg kell látnia, nem méltó arra, hogy embernek nevezze.

Egy idő óta néha megszólalok regényeim kivül is és szükség esetén még egy pillanatnyilag népszerűtlen ügyért is kész vagyok harcolni, mert kötelességem hirdetni az igazságot.

— Vannak ismerőseim, akik azt mondják, hogy ezzel a közéleti szerepléssel csak ártok a regényíró Mauriac-nak. Mindegy.

Ma, a humanista ember több a legnagyobb író-nál is,

illetve: ma az íróknak kötelessége, hogy emberileg is megnyilatkozzék. Közvetlenül, nemcsak művén keresztül. Duhamel, Romains, Bernanos is ezt vallja.

Egyes dolgokban más véleményem lehet, mint ezeknek az íróknak, de teljesen egyetértek velük és másokkal abban, hogy

ma gyávaság és önzés lenne elefántcsonttoronyba menekülni.

Ez természetesen nem jelenti, hogy az író belekeveredjék a napi politikába.

AZ EURÓPAI KULTURÁK SORSA.

Sápadt arca beszédükben teljesen átszellemül. Ha már politizálásról van szó, megkérdezem, hogy milyennek látja ő, a francia regényíró a nemzetközi politikai helyzetet. Néhány pillanattal kitekint az ablakon, majd felém fordítja fejét.

— Erre a kérdésre nem tudok felelni, mert nem vagyok politikus. De azt nyugodtan mondhatom, hogy mi, franciák őszinte szívvel kívánjuk a békét. A bizonytalanság és nyugtalanság atmoszférája lehetetlenné tesz minden építő munkát a mai Európában. Ha a helyzet rövid időn belül nem változik,

háború nélkül is elkezdődik a pusztulás, az európai kultúra szétbomlása.

Mauriac hirtelen elnémul s az az érzésem, hogy megbánta a kiejtett szavakat. Gyorsan visszatérek az irodalomhoz és terveiről érdeklődöm.

— Második színdarabomnak most kezdtek meg próbát a Comédie Française-ben. Témája? Erről nem mondhatok semmit, hacsak azt nem, hogy kegyetlenebb lesz az Asmodée-nál. A különbség olyan a kettő között, mint a pálinka és a vitriol között. Számíthat-e sikerre? Nem tudom. Hazudnék, ha azt állítanám, hogy a siker kérdése nem érdekel, hiszen visszhang nélkül az író alkotása teljesen illuzórikus; de tapasztalából tudom, hogy a siker mindig elmarad, ha csak azt tartjuk szemünk előtt. A művész igyekezzék tehetségének maximumát adni, higgye azt, amit leír, — a többi nem rá tartozik. Véleményem szerint az író az különbözött meg a mesterembertől, hogy elsősorban önmaga hiszi azt, amit másokkal akar elhitetni. Mászóval: a maga egyéni világát igyekszik olvasóival elfogadtatni.

Most Mauriac érdeklődik a magyar irodalomról, melyet csak a franciára lefordított művek kis töredékéből ismer.

— Néhány év óta mérhetetlenül többet tudunk a magyarokról, mint régebben s ez részben a franciául megjelent magyar könyveknek köszönhető. Ha a mai nyugtalanság megszűnik és a nemzetek közötti bizalom korszaka elkezdődik, ezen a téren is rengeteg teendő vár írókra és fordítókatokra. De a szellemi együttműködés, a „lelkek beszélgetése” csak nyugodt időkben lehetséges.

Mauriac az órájára néz: darabjainak próbájára kell mennie.

— Ha van ideje és kedve, kíséreljen el a Comédie-ig — mondja. — Addig is beszélgethetünk.

Felszállunk egy autobuszra s észreveszem, hogy mellettünk két leány ül, amikor leülünk: a „Mammon” szerzőjének jellegzetes arcát sokan ismerik. Mauriac úgy tesz, mintha nem venné észre a jelenetet, gondterhes arccal az eget kémleli az ablakon át és halkán mondja: „Régóta nem volt ilyen hívós tavasz. Nézze csak, rögfön megered az eső.”

— a

Lehet-e a beteg gyógyításával gyógyítani a rákot?

Verebély tanár a neves rákkutató nyilatkozata az amerikai felfedezésről

Budapestről jelentik: A napokban jutott el Budapestre az Amerikai Orvosszövetség philadelphiai konferenciáján publikált újabb rákkutatási eredményének híre. Az egész új módszerekkel és az új irányban folytatott kísérletekről két amerikai orvos, dr. Fay és dr. Smith számolt be, akik szerint a rákos betegek testhőmérsékletének hosszabb időn át történő lehűtésével és a lehűtött testnek megfelelő kezelésével meglehetősen kifejtett állapotban levő eseteket is eredményesen gyógykezelték.

A két orvos teóriája szerint súlyos állapotban lévő rákos betegeket jeges hűtőberendezésbe helyeznek, testhőmérsékletük ezen a módon 89 Fahrenheit fokig, vagyis körülbelül 31,6 Celsius fokig szállítják le, ami által náluk a téli álmukat alvó, egyes állatokéhoz hasonló tartós szenderegési állapotot idéznek elő. Ebben a lehűtött és alvó állapotban a test teljes nyugalomhoz jut, a gyógyulás folyamata szabadon érvénytélhet, az emésztőszervek munkája megszű-

nik, de a szív azért gyenge ritmussal tovább dobog, vagyis a gyógyulás állapotának eléréséig a beteg ebben a lehűtött állapotban hosszú időn át életben tartható, sőt betegségből még is gyógyul.

Az amerikai orvosi bejelentés érthető módon nagy érdeklődést okozott az egész világban. Az új módszer értéke és lehetőségei felől nyilatkozott Verebély Tibor dr. egyetemi orvos-tanár, a kiváló rákkutató, aki az alábbiakban ezt mondja:

— Hivatalos orvosi publikációból még nem ismerem a philadelphiai közlést. Elméletileg elképzelhető a lehűtés utján való eredmény elérése, ugyanis már eddig is tapasztalataink voltak arról, hogy a ráksejtek szaporodása bizonyos hőmérsékleten lényegesen csökken. Viszont ezzel a tétellel ellentétes oldalán áll az a másik tény, hogy a csökkent hőmérsékletű testnek az ellenálló képessége is csökken. Ez az utóbbi tény

ellene mondana annak, hogy ezen a módon a súlyos rákos betegek állapota javítható lenne.

Eddig ilyen irányú kutatás rákos betegségek-nél nem is volt, a felfedezés tehát egészen új területen próbálkozik. A rák kezelés eddigi eredményeinél az egyik fő szempont az volt, hogy a szervezetet, tehát az egész emberi szervezetet ellenálló képességében növeljük.

— Ki kell térni a másik feltűnő adatra is, amelyen az amerikai kutatások alapulnak, hogy **az élő emberi testnek a hőmérsékletét 31,6 C fokig lehiűtenék.**

Erre eddig egyáltalán nem volt lehetőség, mert az eddigi tapasztalatok szerint 31,6 C foknál alacsonyabbra élő testet lehiűteni nem lehetett, illetve ennél lejjebb a hőmérsékletet az élet megszűnésének veszélye nélkül csökkenteni nem tudtuk.

Ezután azt a kérdést intéztük Verebély Tibor dr. professzorhoz, hogy a rákkutatás egyéb területein vannak-e újabb eredmények? A professzor a következőket válaszolta:

— Hogyne. Sok általános eredmény van, főképpen az élettani és a kórtani kérdések vonatkozásában, tehát azon a téren jutott előbbre a kutatás, hogy az orvostudomány mindkétségbe legyen késsel nekimeni a rákos beteg gyógyításának, ami már csak azért is szükséges, mert a rák szimptomái sokszor olyan készen jelentkeznek, amikor az operáció már elkésztett,

A timisoarai színház két nagy eseménye: Csütörtökön és pénteken:

Füszér és eseménye

Csathó Kálmán ragyogó vigjátéka, a teljes drámai és operett-együttes részvételével, szenzációs kiállításban

Szombaton, vasárnap és hétfőn:

Angolt vettem feleségül

Világsiker! Newyorkban másfél éve szakadatlanul műsoron van! Az utóbbi évek legnagyobb zenés vigjáték-sikere

KÖZGAZDASÁG

Hitelt kínál Amerika az európai piacokon

Pesszimistán ítélik meg Londonban a spanyol kormány kölcsönakcióját. Szlovákiában nem kielégítő az érdeklődés a belső kölcsön lejegyzése iránt

A nyugateurópai értéktőzsdék és pénzpiacok az elmúlt héten továbbra is barátságos hangulatban, csendes tartózkodással figyelik a világpolitikai helyzet alakulását, főleg pedig az angol—oros—francia egyezmény megkötésére irányuló tárgyalásokat. Az előző héttel szemben még az a kedvező jelenség mutatkozik, hogy az amerikai tőke szakított az 1938. szeptembere óta tartó rezerváltsággal és

a newyorki nagybankok, londoni, amsterdami és párisi fiókjaik útján jelentős hitelkínálatokkal jelentek meg az európai piacokon, ha egyelőre csak rövid- és középlejáratra ajánlanak is hiteleket. Ezutóbbi nagy mértékben javított úgy a londoni, mint a párisi, valamint a környező államok pénzpiacainak helyzetén. Londonban ennek hatása alatt a múlt héten még 8 ezrelékes bankakceptumokat 6.6 ezrelékre lanyhult és csak a közeledő ultimó nagy igénylései miatt nem következett be nagyobb kamatlanyhulás. Párisban a belső pénzpiaci helyzet továbbra is javulást mutat, a tőzsdén ismét jelentősebb tőkék keresnek elhelyezkedést. Ez a javulás indította arra Reynaud pénzügyminisztert, hogy a múlt év őszén felvett 150 millió holland forintot amszterdami kölcsönt konvertálja, oly módon, hogy a felét belföldi kölcsönre alakítja át, míg a második felét alacsonyabb kamattal mellett prolongálja. Amszterdamban és Brüsszelben szintén javulást mutat a pénzpiaci helyzete, a svájci pénzpiacokon a bankok készpénzkészletei mutatnak emelkedést.

Londonban és Párisban élénken figyelik a német Stillhalte egyezmény meghosszabbítására vonatkozó tárgyalásokat, amelyek során több komplikáció lépett fel. Így

a németek követelik a Csehszlovák Jegybank Londonban levő követeléseinek a német Reichsbank számára történő átadását, mivel azt — a németek szerint — a Csehszlovák Jegybank a német Birodalmi Banknak átadta. Ennek a cesszióknak honorálására úgy Londonban, mint Párisban kevés a hajlandóság, mivel az angol és francia hitelezők ezt a hat milliónyi összeget régebbi csehszlovákiai követeléseik kompenzálására akarják felhasználni, amire viszont a német kormány nem hajlandó. A londoni City szerint ezzel kapcsolatban még érdekes fejlemények várhatók, tekintve, hogy ennek a hat millió fontosnak jelentős része a Nemzetközi Fizetések Bankjánál van letétbe helyezve.

A Délafrikai Unió Londonban egy 5 millió fontos nemzetvédelmi kölcsönt vett fel a múlt héten, amelyet percek alatt jegyeztek le.

A spanyol kormány megbízottai Párisban és Londonban folytatnak tárgyalásokat egy 20 millió fontos újjaépítési nemzetközi kölcsön felvételére,

egy angol, holland és párisi banksoporttal. A kölcsön felvételének e pillanatban kizárólag politikai akadályai vannak, amely miatt a londoni Cityben a spanyol kölcsön sikerét illetően pesszimista a megítélés. A szlovák kormány által kibocsátott belső kölcsön jegyzési határideje e hét végén lejárt. Mivel

a kölcsönre jelentéktelen összegű jegyzések futottak be, a szlovák kormány a jegyzési határidőt június

Tejfeldolgozó és értékesítő szövetkezetek létesítése

A tejtermelési és feldolgozási ágban a kereslet olyan nagy, hogy ha gazdáink kútjaiban levő vizet lehetne felférni a tejszolgáltatás mennyiségével, az még mindig kevés volna ahhoz, hogy az export és a belső fogyasztás szükségleteit kielégíthetnénk. És mégis buzát termelünk, ami nem fizet, ahelyett, hogy a gazdaságban legjobban jövedelmező tejtermelésre fordítanánk a legnagyobb gondot. Kulturmezőgazdaságokban

a nagy tejhozamra kitenyészett fejős tehenek tartása úgy a kis-, mint a nagygazdaságokban is a legnagyobb jövedelmi forrást jelenti.

Nálunk is ez fizet a legjobban és ennek ellenére gazdáink a buza termelését erőltetik. Attól eltekintve, hogy tejben, illetve tejtermékekben kimeríthetetlen a piac felvevőképessége, még egyéb haszonnal is jár a teheneltartás, mint azt már előző cikkeimben is kifejtettem. Gazdatársadalmunknak fokozott érdeklődéssel kell a céltudatos tejgazdálkodás felé fordulnia. Tejtermelésünk erősebb lendületbe hozatala a legcélravezetőbb ut gazdasági, kulturális, szociális és társadalmi megújulásunkhoz. Gazdáink ezen eddig elhanyagolt termelési ágból is úgy termelj, mint ipari és kereskedelmi hasznot húznának és azonfelül sok szegény magyar testvérünknek is megelégedett jövőt adhatnánk a kezébe. Az eddig felsoroltak mellett ezzel is még jobban kiépíthetnénk a banati magyar népközösség színvonalát.

Foglalkozni kell a szövetkezeti berendezéssel is és ennek alapfeltételei a következők: Ne csak a termelés legyen magasabbrendű, hanem az elért terméseredmény értékesítése is legyen minél előnyösebb.

A dolgozó népréteg érdeklődését fel kell kelteni a szövetkezeti élet fontosságára, ki kell építeni az összeműködést és az egymásrautaltság érzetét. A szövetkezeti mozgalmat lentről

30-ig meghosszabbította és valószínűleg rendszabályokat is léptet életbe a kölcsön sikere érdekében. Egyidejűleg a szlovák jegybank újabb devizamegkorlátozásokat vezetett be.

A nemzetközi devizapiac az elmúlt héten nagy forgalom volt az aranyban, anélkül, hogy az aranyárak változtak volna. Az ezüst kínálata emelkedett és ennek megfelelően az ezüstárak lanyhábbak, a platinaárak változatlanok. Az egyes nyugati devizák ára nem változott, a svájci frank mindenütt szilárdabb. A különböző közép-európai gyengébb valuták árfolyama javult. A zürichi magánforgalomban a pengő bankjegy 48—49.50-re, az olasz lira bankjegy 6.20—6.50-re javult. A márkabankjegy változatlanul 57—59. A szlovák korona 3—3.20, a zloty 59.

A leibankjegyek árfolyama szintén javult a külföldi magánforgalomban.

A zürichi magánforgalomban 1.45—1.50-es, Budapestben 2.60—3.40-es árfolyamon jegyzik a leibankjegyeket.

és nem fentről indítsuk el hódító útjára. Ez szakemberekről kell gondoskodni, akik a feladatot nemcsak elvállalják, hanem azt közmelegedésre el is végzik. Olyan szövetkezeti szellemnek kell köztünk kialakulnia, amely a tagok egymásrautaltságának és bizalmának a légkörében mozog. Az egyenlőség elvének kell uralkodnia, mert különben lehetetlen a szövetkezeti együttműködés. A tagok ne legyenek inkább rászorulva a szövetkezetre, mint a szövetkezet a tagokra. **Meggyesy István.**

Az ipari foglalkozások névjegyzéke

A munkaügyi minisztérium rendkívül fontos és nagy munkát dolgozik. A minisztérium ugyanis az ipari foglalkozások névjegyzékét készíti elő és ennek a munkának különösen a kisiparosok és alkalmazottak képzéséhez való kötelessége szempontjából van nagy jelentősége. Az egyes kereskedelmi és iparkamarák a minisztérium felszólítása alapján most készítik elő erre vonatkozó jelentéseiket és hatalmas munka készült el a timisoarai kamarában is, ahol Fratila Ion főtitkár az őt jellemző alaposítással és a legkisebb részletről kiterjedő figyelemmel állította össze jelentését és ugyanakkor megtette az összes ipari ágakra vonatkozó miniszteri táblázathoz gyakorlati megjegyzéseit is. A timisoarai kamara különösen a textilszakma és a villamosági ipar terén ajánlott mélyreható változásokat a minisztérium figyelmébe.

Árfolyamok

SZERDA, MAJUS 31.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) Holland forint 75.90—77.07, belgas 24.08—24.43, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59 francia frank 3.78—8.85, svájci frank 31.81—32.29. Ezekben az árakban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése. A banati gabonapiacra inkább csak a tengeriben van üzleti forgalom, míg a búza iránti kereslet csendesebb. A piaci árak a következők: temesi búza 390, torontáli búza 395 lei a feladó állomáson. A tengeri ára Timisoarán 390, korpa 350, zab 460—465, takarmányárpa 380, tavaszi árpa 400, muharmag 420, napraforgómag 420 és tökmag 775—800 lei százkilónként.

= Uj cégek működési engedélye. A timisi királyi helytartóság területén működő cégek ügyében dönteni hivatott bizottság legutóbbi ülésén ismét tizennégy kérvény került tárgyalás alá. Jonescu D. Agricola táblabíró elnököl a bizottság ülésén és az egyes cégjegyzési kérvényeket Popovici Ion titkár ismertette. A bizottság négy kérvényre megadta a cégműködési engedélyt, hat kérvény tárgyalását az iratok kiegészítése céljából elhalasztották, négy kérelmet pedig elutasítottak. Cégműködési engedélyt kaptak: Caolinul részvénytársaság, keramikai gyár, Arad, Stanciu Milutin szeszes italok árusítása és korcsma Sannicolaul Mare, Petri Ion vegyeskereskedés Jimbolia és Quinter Miklós vegyeskereskedés Ciacova.



Menekülés a halál torkából

Erdekes felvételünk azt a jelenetet örökíti meg, amikor az szerencsétlenül járt Squalis tenger-alattjáró legénységét bűvárharang segítségével sikerült megmenteni és biztonságba helyezni. (A felvételt képtávirat útján közvettítették hozzánk).

Kitoldódott az élettartam — csökkennek a biztosítási díjak

A svájci életbiztosító társaságoknak a legutóbbi napok folyamán közreadott jelentései rendkívül érdekes és a jelek szerint egyelőre főleg Svájc területére érvényes jelentőségről számolnak be. A biztosító társaságok jelentése ugyanis azt állítja, hogy

a legutóbbi statisztikai adatok alapján összeállított svájci halandósági táblázat az emberi élettartam aránylag jelentős kitoldódását mutatja.

Az új halandósági statisztikának a díjpolitikára vonatkoztatott következménye az lett, hogy a svájci biztosító társaságok 1939 január elsejéig visszaható érvénnyel megszüntették az 1932. évben az akkori halandósági táblázat alapján életbeléptetett életbiztosítási és járadékbiztosítási tarifarendszereket. Az új halandósági matematikai táblázat alapján

az életbiztosítási díjnyitv arányosan csökkentették,

míg ugyanakkor a járadék és nyugdíjbiztosítások díjtételeit jelentős mértékben felemelték. Érdekes, hogy a svájci halandósági viszonyok javulására nemcsak az élet- és járadékbiztosító társaságok, hanem a szociális gondoskodásra létesült közintézmények is egyöntetűen rámutatnak és ennek megfelelően reorganizálják a szociális biztosítások díjrendszerét is.

— Tilos az árlejtési paktum. A vasút központi igazgatósága módosította a versenytárgyalásokról szóló szabályzatát. Az új rendelkezések értelmében a vasut különböző szükségleteinek beszerzésére kiírt versenytárgyalásokon (árlejtéseken) résztvevő cégeknek a tárgyalás megkezdése előtt nyilatkozatot kell tenniük, hogy az árakra vonatkozóan egymásközött nem kötöttek előzetes megállapodást.

— Automatikus a kompenzációs behozatali engedélyek 30 napos meghosszabbítása. Ismeretes, hogy a múlt év decembere óta a K.-import-engedélyek, tehát a kompenzációs áruk behozatalára kiadott engedélyek hatálya a hat hónapos érvényességen túl még egy hónappal hosszabbodott meg. Tekintet nélkül, hogy az áru az A. vagy B. listán vagy speciális kompenzációs listán szerepel. Ez a rendelkezés kiegészíti az importöröket, akik külföldről csak a kompenzációs áru átadása után adhatják fel a Romániába jövő árut. Egyes vámhivatalok a rendelkezést úgy értelmezték, hogy a meghosszabbítást kérelmezni kell és rávezetett a behozatali engedélyre. Az importorszábolkozó igazgatóság körrendeletet küldött most a vámhivataloknak, amely szerint a meghosszabbítás automatikus és ahhoz külön engedély nem kell.

— Az esőzés miatt egyes helyeken búzarozsda lépett fel. Az Argus jelenti: A Dunavölgyi gabonatermő megyékből érkezett jelentés arról számol be, hogy a tíz napos esőzés következtében rozsdá mutatkozik a búzán. Ez a jelenség még egyelőre nem okoz nagyobb károkat és csak akkor válik veszélyessé, ha az esőzés tovább tart. A tengeri vetések viszont az esőzés következtében gyönyörűen fejlődnek.

— Általában kedvezőek a terméskülátások. A földművelési miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján a több mint nyolc napos esőzés után a vetések helyzete így osztályozható: Jó termés várható Timis-Torontalban, Caras, Severin és Bihar megyékben, kielégítő a várakozás Aradmegyében, míg Treiscauban és az olteni megyék egyes részein gyenge a terméskülátás. Egyes helyeken alig esett és még csapadék szükséges. Viszont másutt a túlságos sok eső a búzát roszdával fenyegeti.

— Svájci áruk behozatali engedélyéhez kell a „kék” bizonyítvány. A Svájc-ból behozandó áruk tekintetében a kontingentálási hivatal kedden új rendeletet adott ki. Ennek értelmében a svájci áruk importjához kell behozatali engedély és ennek megszerzésénél fel kell mutatni a svájci hatóságok által kiadott ugynevezett „kék bizonyítványt” az áru származásánál. Az elvámlásnál már nincsen szükség erre a bizonyítványra, hanem csak a Banca Natională transzfervizumával ellátott számlát kell bemutatni.

Közgazdasági hírek

A befagyott követelések összevásárlására Londonban az elmúlt héten Continental Assets Realisation Trust Ltd. cég alatt bank alakult. Az alapításban azok a londoni bankok és bankházak vettek részt, amelyeknek a közép- és kelet-európai államokban jelentősebb befagyott követeléseik vannak. A bank Berlinben, esetleg más közép-európai állam fővárosában fiókot akar felállítani.

A pilzeni Skoda művek részvénytöbbségének átadása után a Schneider-Kreuzot konszern holdingja, az Union Européenne Financieres et Industrielles a 140 millió frankos részvénytöbbségét 70 millió frankra szállítja le, oly módon, hogy minden 500 frank névértékű részvénye után 250—250 frankot részvényeinek visszafizet. A holdingnak jelentős érdekeltségei vannak a közép- és kelet-európai államokban is.

A Goldberger-gyár vasárnap tartotta Budapesten évi rendes közgyűlést, amelyen az igazgatóság tagjává választották báró Urbán Pált. Ugyancsak tagja lett az igazgatóságnak Tory Gergely ny. államtitkár, aki különben a gyár vezérigazgatója.

Színház

Titta Ruffo, a világhírű baritonista hattyudala

Rómából jelentik: Mintegy félévvel ezelőtt az egész európai sajtót bejárta a hír: Titta Ruffo, a pizai kovácslegényből lett világhírű baritonista végleg búcsút mond a művészi pályának, örökre otthagyja a színpadot és hozzákezd emlékiratai megírásához. Ezt a hírt érthető sajnálkozással fogadta a zeneető közönség, hiszen Titta Ruffo egyike volt a legcsodálatosabb hangú énekeseknek, akinek páratlan fényű és hatalmas erejű orgánuma pompás színjátékos késszével párosult.

Most azonban a nagy baritonista megmástitotta elhatározását. A Monte Pincion lévő római márványpalotájába, melyet egyideig Alfonso spanyol exkirály birtolta, összehívta legjobb barátait, hogy a kastély hangverseny termében elénekelje nekik repertoárjának legszebb és leghíresebb számait.

A fényes közönség egytől-egyig világhíres nagyságokból állott. Ott volt Gigli, De Luca, Stracciani, Sabata, a milánói Scala zeneigazgatója és az olasz társadalmi és művészvilág sok más kiválósága.

A nagyszerű koncert után Titta Ruffo barátai nyolcóra elmondták, miért rendezte meg ilyen

szokatlan körülmények között utolsó hangversenyét. — Örök szerelme vagyok a színpadnak. Nem tudok megválni tőle. Hiába, ez az én igazi életem! Tudom, hogy hangom nem a régi már és nem akarom, hogy a közönség csalódjék bennem. Ugy szeretnék megmaradni emlékeztetőkben, ahogyan fénykoromban hallottak. De ti barátaim vagytok. Tudjátok ki vagyok, mit érek...

Azután a nagy baritonista küzdelmes elindulásáról beszélt, a pisai kovácsműhelyről, ahol napi fél líráért görnyedt hajnalról napestig, Romáról, ahol első tanára, Perchini ezekkel a szavakkal hajtotta ki: „Barátom, magának silány és értéktelen a hangja! Sohasem lesz magából énekes!” Beszélt első nagy sikeréről a római Operaházban, majd a többiekéről, Szent-Pétervárott, Bécsben, Londonban, Párisban, Berlinben, Newyorkban, az esti 6000 dolláros gázsiról, melyet Délamerikában az ő kedvéért megdupláztak.

De a legboldogabb mosoly mégis akkor suhant át markáns művészarcán, mikor a búcsúest végén barátai Giglivel az élükön megismételték vele legkedvesebb számát: Figaro belépőjét a Sevillai borbélyból...

Nagy sikert aratott a Bubus című operett a városi színházban

Vaszary Gábor, Szécsény Mihály és Losonczy Dezső, Bubus című zenés komédiájának bemutatója — mint már jelentettük, — a legteljesebb siker jegyében zajlott le a városi színházban. Ebben a darabban a szerzők nem törekedtek sem irodalmi sem művészi babérokra, pusztán azt az egyetlen igényt támasztották, hogy a közönséget jól mulattassák. Ezen céljukat százszázalékosan el is érték, az egész est folyamán páratlan vidámság és derű uralkodott a nézőtérben. Szabados Árpád rendezése kitűnő volt, a színészek teljesen kiaknázták groteszkéig hajló szerepeik minden humorát. Mint Bubus elbájoslóan kedves süldőleány volt Sándor Stefi, aki remek táncbaival is rengeteg tapst aratott. Szép volt és temperamentumos Krémer Mancsi, mint kijátszott fiatalasszony. Czopán Flóri, mint dörgedelmes üdőség és báj. Gróf László pazar alakítást nyújtott a kikapós férj szerepében, kabinettfigura volt Csóka József elrajzolásig mulatságos számban tanára. Jenei János bobvivanti hódító mivoltát megtagadva teljes önzetlenséggel játszott meg egy különösképpen ideitlen fiatalembert. Kisebb szerepeikben Csengery, Bereczky, Miklóssy, Gellért támogatták a harsozó vidámság jegyében zajló előadást. Igazán felrészülés egy ilyen minden gondjainkat feledtető játék napjainkban. Mulatott is a nézőköz-

önség nagyszerűen és minduntalan felhangzott a tapsvihár az egész est folyamán. (Flomeur.)

MŰSOR:

Június 1-én, csütörtökön délután 5 órakor: MŰVÉSZPÁR.

Június 1-én, csütörtök este 9 órakor: FÜSZER ÉS CSEMEGE. (Csathó Kálmán díjnyertes vígjátéka).

Június 2-án pénteken este 9 órakor: FÜSZER ÉS CSEMEGE.

* FÜSZER ÉS CSEMEGE. A magyar színháza, csütörtökön este mutatja be Csathó Kálmán díjnyertes új vígjátékát, a Fűszer és csemege című nagyszerű darabot. Negyven szereplője lesz a pompás darabnak, amelyben az illusziós szerző egy téves társadalmi felfogás hibáit tárja a néző elé. A Szabados Árpád rendezésében színrekerülő darab előadása már külsőségeiben is meglepetést ígér, tele van nagyszerű jellemfigurákkal, melyeket a színház legkittünőbb erőinek alakításában láthat majd a közönség. Elsőrendű szerepek lesznek elsőrendű színészek kezében. A páratlan sikerű vígjáték bizonyára a ciklus egyik nagy meglepetése lesz és a darab egyelőre ma, csütörtökön, valamint holnap, pénteken este szerepel műsoron.

* OLCÓSÓ DÉLUTÁNI ELŐADÁS. Ma, csütörtökön délután öt órakor Fodor László nagyszerű vígjátékának, a Művészpár-nak lesz olcsó helyén előadása.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

SPORT

Kimmel Elli nyerte Románia női törvívóbajnokságát

Az országos törvívó bajnokság keretében az Electrica számos versenyzője indult. A Bucurestiben megtartott versenyen a női törvívó bajnokságát Kimmel Elli, a timisoarai Electrica kitűnő versenyzője nyerte meg 6 győzelemmel. Kimmel Elli, aki újabb dicsőséget szerzett Timisoara vívóportjának, értékes kupát kapott. Kitűnően szerepeltek Fillenz Mariana, Pirsch D. és Catalan Rita is, akik szintén igazolták, hogy milyen nagyszerű munka folyik az Electrica vívószakosztályánál. A férfi törvívó bajnokságon az Electrica öt versenyzője vett részt, akik közül hárman szép helyezést értek el. Az országos törvívó bajnokság győztese a bucarestii színekben induló Erős Csibi lett. Török Egon az Electrica vívója a harmadik helyet vivta ki magának, míg klubtársa, Morariu Dinu a negyedik helyezett lett. A helyezettek között szerepelt Munteanu Paul is, aki szintén az Electrica versenyzője. A fővárosi sportlapok nagy elismeréssel írnak a timisoarai versenyzőkről és dicsérettel szólnak az Electrica vívószakosztályának vezetőiről is, akiknek hozzáértése alkalmas nyújt a tehetséges vívók kibontakozására.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 1

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények és vízállásjelentés. 13.05: A Cristea zenekar muzsikája. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időjelzés közlemények. 17: Gyermekek órája. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Hanglemezek. 20.05: Országgyűlés órája. 21: Zongora hangverseny. 21.25: Hanglemezek. 22: Sporteredmények. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: A Julea zenekar hangversenye. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest 1. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hangle-

mezek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Jancsin Ferenc hegedű. 13.40: Hírek. 14: A 2. honvéd gyalogezred zenekara. 17.15: Varga László előadása. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Feszty Masa előadása. 18.35: Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál Eger. váry József tőrogtatózik. 19: Dr. Fedák Ágota előadása. 20: Háztartási időszéri tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Varázsfüvöla”. (I. felv.) Dalm két felvonásban. 22: Mursi Elek cigányzenekara. 22.40: Hírek. 23: Dohnányi Ernő keringő-átiratait zongorázza. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Hanglemezek.

Budapest II. 19.25: Angol nyelvoktatás. „Francia szerzők orgonaművei” (Hanglemezekről). 20.25: Lendvai Ferenc és Harmath Géza párbeszéde. 21: Hírek, ügétőversenyeredmények. 21.20: Szalónzenekar. 22.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Varázsfüvöla. (II. felv.)

Bécs. 19.35: Zongorajáték. 21.15: Táncczene dalokkal. 23.30: Szórakoztató zene.

Belgrád. 20: Népdalok. 22.10: Népdalok. 22.40: Lemezek. 23.10: Szakszofonjáték

Milánó. 20.25: Lemezek. 21.30: Lemezek. 22: Serskaest. 23: Dohnányi Ernő hangversenye. 23.40: Szimfonikus lemezek. 24.15: Táncczene.

Prága. 22.30: Baltijelenetek. 23.10: Lemezek.

Varsó. 20.05: A rádiózenekar hangversenye. 21.15: Szórakoztató zene. 22: Enek. 23: Hangverseny. 24.05: Hármas.

PÉNTEK, JUNIUS 2.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vízállásjelentés. 13.05: Hanglemezek. 15.10: Időszéri közlemények. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 19.17: Hanglemezek. 20: Országgyűlés órája. 20.55: A rádiózenekar muzsikája. 22: Sporteredmények. 22.15: Opera hanglemezekről (Leoncavallo: Bajazzók). Szünetben 23.05-kor Hírek. 23.45: Hírek francia német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemez. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Postászenekar. 14.30: Csorba Dezső cigányzenekara. 17.15: A rádió diákközlője. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: „Egy boldog ország”. Előadás. 18.40: Gertruda Konatkowsky zongorázik. 19.10: Baró Podmaniczky Pálné előadása. 19.45: Laky Tóth Erzs Kacsóh és Tamay dalokat énekel, zongorakísérettel. 20.15: Hírek. 20.25: Palesztrina. Előadás hanglemezekkel. 21.15: Sportközlemények. 21.25: A Rádió Sza-

lónzenekara. 22: A rádió külügyi negyedőrája. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Ilmichy László jazzzenekara. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Operaházi zenekar.

Budapest II. 19.45: Gyorsírótanfolyam. 20.15: Czicza József cigányzenekara. 21: Hírek. 21.20: Spanyol, olasz és francia dalok. 22.30: Időjárás-jelentés.

Bécs. 19.45: Német népzene. 22: Szimfonikus hangverseny. 24: Könnyű és tánczene.

Belgrád. 19.20: Táncczene. 20.05: Népdalok. 21.00: Lemezek. 23.15: Lemezek

Milánó. 20.25: Lemezek. 22: Színmű, utána szalónzene. 24.15: Táncczene.

Prága. 20.15: Könnyű zene. 22.20: Vonósnégyes. 23.15: Lemezek.

Varsó. 20: A rádiózenekar hangversenye. 21.15: Operaközvetítés Londonból.

KÖNYVEK

(—) STEFAN ZWEIG: NYUGTALAN SZIV. Stefan Zweig új könyve társadalmi regény, egy karriernek és egy tragikus szerelmnek a története. A sors kegyéből és egyéni ügyességéből dominiumok urává és előkelő név hordozójává ugrott ügynök és nyomorék lánya, ennek egy hadnaggyal való végzetes szereleme és a tragikus megoldás, mely elől a lelkiismeretétől kintott férj a háború forgatagába menekül, nagyszerű jelenetekben vonul fel előttünk. Finom lélektani meglátások, jellemzések, érdekes helyzetek és történések ragadják magával az olvasót: s az események gazdasága, az egészek lázas levegője méltó keretet kap a kitűnő felépítésű regényszerkezetben és a csillogó megírásban. Stefan Zweig: Nyugtalan sziv című műve az Athenaeum nagyregény sorozatában jelent meg. Egészvázsonkötésben 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

(—) HELTAI: AZ EZERKETTEDIK ÉJSZAKA. Heltai Jenőnek „Az ezerkettedik éjszaka” című új verses színműve egy színpadi sikerben, mint irodalmi értékben felülmúlja a Néma leventét. A gyönyörű mesejáték pompás kiállításban, rajzokkal, fametszetekkel, amatőr félvázsonkötésben, nagyalku könyvalakban most jelent meg és egészen bizonyos, hogy ez a poétikus és humoros remek verses színjáték a magyar irodalom klasszikusai közé fog tartozni. Heltai Jenő: Az ezerkettedik éjszaka Athenaeum kiadásában kötve 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Deli Hírlap eredeti regénye írta: Félegyházi András

Utánnomásti los.

Tudatában volt ugyan annak, hogy neki is része volt bizonyos mértékben az asszony eltévelyedésében, mert elzavarta magától, amikor kijelentette, nem gondol házasságra. Azonban mégis úgy érezte, hogy megcsalták és megrabolták legszentebb érzelmeiben.

De nem szakította félbe az asszony szavait, várta, amíg azok megútkól elapadtak.

Csend támadt.

Hosszas csend.

Szorosan egymáshoz simultak.

A nő végre bátorlalan hangon szólalt meg ismét:

— Most már mindent tud.

— Igen, — sóhajtott Auboin.

— Nem titkoltam el maga előtt semmit. Tartoztam magának ezzel, hogy mindent elmondjak. Amikor most meglepett azzal, hogy megszerezte a házasságunkhoz szükséges iratokat, úgy éreztem, hogy nem maradhat meg közöttünk semmi olyan, amit maga nem ismer. Jól tettem, hogy elmondtam?

— Jól tette Yvonne.

— És megbocsátja eltévelyedésemet?

Auboin habozás nélkül rávágta:

— Meg.

De ugyanakkor érezte, mintha kés forgott volna a szívében.

Azért mégis teljes lelkéből megbocsátott Yvonne-nak.

A zavartalan boldogság hetei köszöntöttek rájuk.

Azonban most, hogy madame d'Hiver megkapta a festőtől a házassági ígéretet, nem sürgette annak megvalósítását. Úgy gondolta, hogy azzal várnak a karácsony eljövétéig. Karácsonykor talált annak idején a szíviük egymásra és Yvonne, aki mindig regényes természetű volt, úgy akarta,

hogy karácsonykor is peccétejjék meg a frigyüket. Gérardnak ez ellen nem volt kifogása.

Az asszony nem is gondolt többé Alexandre Limoujelre. Teljesen kitorolte még az emléket is a lelkéből. Ugy volt vele, mint az álommal, amely végképp elenyészik és semmi nyoma sem marad a lélekben.

Ha a síma víz tükrére a parton álló fáról gyümölcs esik, a víz gyűrűzni kezd, kerekben hullámozik, azután azonban újra megnyugszik és teljesen elsimul megint. Madame d'Hiver életében a Limoujellel való kapcsolat semmi egyebet nem jelentett.

Gérard pedig annál kevésbé említette a táncost. Nem törődött vele. Élvezte a boldogságot, a melyet újból megtalált, és visszakapott.

A biblia azonban azt mondja, hogy semmi emléket nem temethetünk el véglegesen, mert egyszer csak megjelenik megint és kísérténi kezd, amikor nem is gondolunk rája. És ezért nem történt meg házasságuk se karácsonykor, sem később.

Egy őszi estén együtt ültek a moziban. A darabban, amelyet játszottak, a vásznon lepergették egy jelenetet, amely egy modern bérhelyiségben játszódott. És természetesen látni lehetett ott a zene mellett vígadózők között magános nőket is, akiket sorra felkérték a fizetett táncosok.

Csak egy jelenet volt ez a hosszú filmben, de mindkettőjük lelkében fűskét hagyott hátra.

Nem tettek róla említést, de nagyon lehangolódtak és szótlanul mentek haza. Gérard elkísérte a madameot, azonban a Pasteur-uccai ház rácsos kapuja előtt elvált tőle és nem ment be vele, hanem elbúcsúzott és a műterme felé ballagott.

A madame nem kérdezte ennek az okát.

Nem is esett volna jól neki ezuttal, ha a festő bement volna vele a házba. Egyedül akart lenni gondolataival.

Auboin éppen úgy volt vele. Attól tartott, hogy az asszony felkéri majd, hogy néhány órát töltsön vele és előre borzadt attól, hogy valami menteséget kell kitalálnia, amivel okát adja, hogy nem tesz eleget a meghívásnak.

Szinte jól esett neki, hogy ez a meghívás elmaradt.

Azonban hazamenni sem tudott. Nem volt hozzá kedve.

Betért az egyik vendéglőbe és erős bort ren-

delt. Egyik pohárral ivott a másik után, de nem érezte hatását az italnak.

Hajnal felé felkereste az egyik bérhelyiséget és folytatta az ivást. Nagy közönség volt a lokálban és látta a gíggolókat, amint sorra felkérték azokat a hölgyeket, akiknek nem volt tácosuk. A tánc végén a hölgyek mindig kezét fogták a bárfiakkal. Bizonyosan akkor csúszhatták a tenyerükbe a tiszteletdíjat.

Limoujelre gondolt és méreg fogta el. Olyan erősen markolta meg a poharát, hogy az cserepekre törött.

Nagyon ingatag volt a járása, amikor reggel felé haza indult.

Majdnem délig aludt és amikor felkelt, megmosakodott hideg vízben.

Józanul egészen másként nézte a dolgokat, mint mámorosan.

— Ej, mit, — gondolta magában. — mit törődöm azzal a Limoujellel! Kicsoda? Micsoda? Senki. Szappanbuborék volt Yvonne-nak vele való ismeretése. Volt, nincs.

Az éjszakai reszkedv, a duzzogás, az elképedés elszállott belőle. Alig várta, hogy elkövetkezzen a délutánok estébe hajló része, amikor rendez szokása szerint elindult madame d'Hiverhez.

Végre elkövetkezett az idő és útjára kelet.

Gyalog sétált és közben önmagát korholta:

— Bolond voltam, hogy azon a filmjeleneten úgy föl tudtam indulni. Elvégre akkor, amikor Yvonne a táncossal megismerkedett, már nem volt közöttünk semmi kötélek. Szakítottunk volt. Joga volt tehát, hogy egy másik férfi udvarlását fogadja. Eppen úgy nekem is jogom lett volna, hogy egy másik nőnek udvaroljak. Hogy nem tettem? Talán csak azon mult, hogy túlságosan el voltam foglalva művészetemmel. Neki azonban volt szabad ideje, nem kötötte le semmi foglalkozás, csak szórakozott és így könnyen nyílt alkalmam a férfiak számára, hogy feléje közeledjenek. Ez a Limoujel az szerencsés fickó volt, akki éppen az alkalmas pillanatban közeledett feléje. Csak véletlen volt, hogy Limoujel akadt az útjába. Úgy lehetett volna akarkí más is. Igazolja ezt az a körülmény is, hogy amikor meggyőződött közönséges jelleméről, azonnal kitépte a szívéből.

(Folytatás következik.)

Elfogták a Buzau melletti borzalmas rablógyilkosság tetteseit

Az egyik gyilkos elfogatásakor agyonlőtte magát

Buzauból jelentik: Néhány nappal ezelőtt bezártunk arról a megdöbbentő bűntényről, amelynek áldozata Ketner Svatopluk mérnök, a Maican birtokos jószágkormányzója volt. A rablógyilkosságról újabbán még a következő részleteket közlik:

A Patarlelele községbeli csendőrség által lefolytatott nyomozás során megállapítást nyert, hogy a jószágkormányzóval ketten végeztek. Eleinte az volt a feltevés, hogy Ketner mérnököt beszűből ölték meg, később azonban megállapítást nyert, hogy a gyilkosok minden valószínűség szerint abban a hitben voltak, hogy a jószágkormányzó lakásán 200 ezer lejű őriz. Erről egyébként az uradalomban szűltében hosszabban beszéltek, mégpedig abból az alkalomból, hogy nemrégiben Maican és Ketner mérnök között 200 ezer lei elszámolása körül nézeteltérés keletkezett és mindenki azt hitte, hogy ez az összeg a jószágkormányzó birtokában van. Az áldozat felesége kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy a késő éjszakai órákban arra ébredt, hogy a szomszédos szobában zaj van. Felkeltette férjét, aki nyomban átsietett a másik helyiségbe. Amikor az ajtót kinyitotta, a sötét szobából megszólalt egy hang: „Maradj az ágyban és ebben az esetben nem történik bántódásod”. Az erős fizikumú mérnök azonban ügyet sem vetett a fel szólításra és bement a szobába.

A következő pillanatban a rablógyilkosok egyikük késsel hasbaszúrta.

A szerencsétlen ember a földre zuhanó és ekkor újabb szúrás érte. Nemsokkal később kiszenvedett, míg a gyilkosok elmenekültek.

Ketner mérnök tragédiája meggyeszerző mely részvétet keltett. A jószágkormányzó mindössze 48

éves volt és két süket-néma árva hagyott hátra.

Hosszas nyomozás után a tetteseket sikerült elfogni. A csendőrség után a lakosság is segítségére volt, bekerítették a környékbeli erdőségeket és az egyik erdőben két férfira akadtak. Amikor ezek észrevették a csendőrséget, először menekülni próbáltak, látva azonban, hogy ez teljesen lehetetlen,

egyikük agyonlőtte magát,

míg a másik a hatósági közegek kezébe került. Az elfogott egyén tagadja, hogy a rablógyilkossághoz bármi köze is volna, ennek ellenére azonban azt hiszik, hogy a bűncselekményt öngyilkossá lett társával 6 követte el. Annnyit máris megállapítottak, hogy jogerős 10 esztendei fegyházbüntetése van, a melyet még nem töltött ki.

Álarcos banditák kirabolják egy gazdálkodót

Nicoara Traian aradmegyei gazdálkodót Cenad község közelében az országúton két álarcos bandita megragadta. Az egyik utonálló megragadta a szekér elé fogott lovak gyeplőjét, a másik pedig revolvért rántott, és azzal kényszerítette a gazdálkodót a nála lévő pénz átadására. A banditák elfették Nicoara Traian tizenhatezer lejét, majd felborították a szekeret és arra kényszerítette a gazdát és annak fiát, hogy a szekér alá bujjanak. A banditák elmenekülése után a gazda jelentést tett a rablótámadásról a cseanadi csendőrségnek, amelynek rövid nyomozás után sikerült a tetteseket Crainic Toma és Ures Petru fiatal emberek személyében elfogni. Crainic Tománál megtalálták az elrablott összeget is. Mindkettőt átadják a timisoarai ügyészségnek.

Hatalmas felhőszakadás Moldovában

Romanból jelentik: A Moldova vize áttörte a gátakat és tovább árad. Az áradat elérte a temető egy részét, miután a zsidó temetőben negyven sírt már kimosott. Az új töltés sem bírt ellenállni az elem erejének és a katonaság most lázas erőfeszítéssel másik védőgátat készít. Több, mint egy hét óta megszakítás nélkül esik az eső és a hegyi patakok is megáradva óriási tömegű vizet szállítanak a Moldova folyóba. Roman városában a pincék már vízzel teltek meg és attól tartanak, hogy a víz kimossa a házak alapjait, amelyek össze fog-

nak omlani. Tegnap délután 3 órakor az egész városban az a hír terjedt el, hogy a Moldova kilépett medréből és sokan hozzáálltak, hogy segítsenek az árvízkárosultaknak. Az áradat 5 méter szélességben tényleg áttörte a töltést és behatolva a zsidó temetőbe 40 sírhantból kimosta a csontokat. A helyszínre érkezett katonaság 80 másik sírhantból kiemelte a koporsókat és biztonságba helyezte. Az áradat most a Stumer gyárat veszélyezteti. A folyón keresztül vezet valamennyi hidat elsodorta.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő a gyógyhely hirdetése azvanakint egy leu. Levelezés nem közzölhető. Házaság szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetés két felvezet I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3, II kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cártan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Kütt. — Nógrády-trafik, (Ti volt mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Perfekt minden jó fizetéssel felvétetik. Jó bizonyítvány megkívánatlik. Cím a kiadóban. 924

Öregbő nő kis háztartásba, csecsemőgondozásban járás. szerény fizetéssel felvétetik. Jelentkezni a kiadóban. 886

Lakás

Négyszoba, hálós, kényelmes és napos első emeleti lakás azonnal kiadó. III., Str. Doja 5. Felvilágosításokat ad a házmester a fenti címen, vagy telefon 48—08. 1006

Adás-vevél

Kis családi ház építő fronttal eladó. II., Str. Mistral 30. 864

Tegye széppé otthonát, dísz tárgyakat, szőnyegeket legolcsóbban vehet, cserélhet Sternbergnél Str. Mercy 1. 537

Veszelt ezüst-aramtárgyakat, ékszeri szőnyegeket legmagasabb árban Sternberg Str. Mercy 1. 538

Festőmesterek figyelmébe.

A legújabb, legmodernebb mintalapok, valamint

külföldi gummirolnik és spritzpisztolyok

továbbá festék-, lakk- és ecsetárak nagy választékban legolcsóbban

Kertész Lajos festéküzletben Gyárvaros, Str. Dacilor 8. Orsós hentes mellett.

Esslingeni — —
Deszka Jalousten
Lenvászon — —
Uzleti napellenző
Szövölt rips — —
Folie — Celofan
kirakat — —

rollót

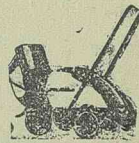
szerel

Romanovszky Ernő IV. str. Varcarecu 9.



Legmodernebb fűtőeszközök és virágos takaróközhelyek legolcsóbban!
JUNGER
Timisoara, II., strada Timocului 1.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban



Gyermek-kocsik, sportkocsik, gyermekágyak gyári áron, I-a minőség, rendkívül olcsó árak és nagy választékban

Árlap ingyen és bérmentve Bozsák M. és Fia R. T. Timisoara II., str. Gierlei II. Tel. 37 08

BAILE LIPOVA MEGNYILT

Rádiumaktivitású szén-savas ásványforrásai csodás hatásúak a következő bajoknál: szív, magas vérnyomás, érelmeszesedés, gutahajlamosság, máj-, epe-, hólyag- és vesebajoknál, reuma, vérszegénység, ideg- és nő megbetegedéseknél

Június hónapban a szobaáraknál 50%-os kedvezmény



Figyelem! "AURA" Megnyilt!

fiókja a Scherter-házban I., Strada Eminescu 5 szám.

Blondel rámak gyártása

Művészi keretek nagy választéka. Mindennemű keretkészítést gyorsan, szépen, olcsón.

Szíves pártfogást kér: FÖLDVÁRY

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma: 28—10